

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 169. szám
1940. július 30., kedd

Felélő-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Hazaérkeztek külföldi utjaikról a román államférfiak

Hétlőn délelőtt jutott be a bucuresti-i pályaudvarra a miniszterek kúionvonata. Hivatalos jelentések a római és salzburgi tárgyalásokról

Róma. (Rador.) A hétfő reggeli olasz sajtó kizárólag az elmúlt napokban lejárt diplomáciai tanácskozásoknak szentelt hasábjait és annak a nézetének ad kifejezést: a dunai államok egyetlen feladata az, hogy a közöttük fennálló függő kérdéseket tisztázzák és ezáltal a békét megőrzik és fenntartsák Európának ezen a részén. A salzburgi és római tárgyalások bebizonyították — írják az olasz lapok — hogy Délkelet Európában teljesen megszűnt az angol-francia befolyás és a tengelyhatalmak által teremtett szükséges, reális és békés légkör lehetővé teszi, hogy az érdekelt nemzetek összes függő kérdéseiket véglegesen rendezhessék. Ezek között fontosak a gazdasági, politikai és területi kérdések a Balkán területén. Római köröknek az a véleménye — írják a lapok — hogy a salzburgi és római tanácskozások alapján Délkelet Európában olyan megértő megoldásokhoz kell jutni, amelyekkel minden érdekelt meg legyen elégedve, hogy Salzbürg és Róma után új békés és együttműködő korszak viradjon Európának erre a részére.

London. (Rador.) Londoni körök még semmi biztosat nem tudnak a berchtesgadeni és római tanácskozásokról, de angoliai vélemény szerint Olaszország és Németország azt óhajtják, hogy jobb megértés jöjjön létre Románia és Magyarország, valamint Románia és Bulgária viszonyában, gazdasági megoldások terén és főként politikai téren.

Bucuresti-i hivatalos jelentés:

„Obersalzbergben és Rómában csak általános irányelvek és szempontok kerültek megvitatásra“

Bucuresti. Hétfőn délelőtt 10 óra 15 perckor megérkeztek a bucuresti-i északi pályaudvarra, külföldről jövet Gigurtu Ion miniszterelnök és Manolescu Mihai külügyminiszter. A pályaudvaron érkezésükkor jelen voltak: Mihai Gheorghe tábornok, szárnysegéd helyettes miniszterelnök, dr. Leon nemzetgazdasági és pénzügyminiszter, David Popescu tábornok, belügyminiszter, dr. Gomoiu egészségügyminiszter, Stan Ghiutescu munkaügyi miniszter, Niculescu tábornok, hadügyminiszter, Macovei Ion közlekedésügyi miniszter, Caracostea közoktatásügyi miniszter, Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter, dr. I. V. Gruiu igazságügyminiszter, Pais ellentengernagy, tengerészeti és légügyminiszter, N. Priboianu hadfelszerelési miniszter, dr. Vasile Noveanu, az állami javak minisztere, valamint Rodrig Modreanu tábornok, Bucuresti rendőrprefektusa. Ott volt Avacumovicj bucuresti-i jugoszláv követ és a jugoszláv, német és olasz követségek személyzete.

Hivatalosan jelentik: Gigurtu Ion miniszterelnök és Manolescu Mihai külügyminiszter hazatérésével, július 29-ével megszűnt Gh. Mihail tábornok, szárnysegéd, helyettes miniszterelnök delegációja, ami a távozó miniszterelnök és külügyminiszter helyettesítésére vonatkozott.

Bucuresti: Hivatalosan jelenti a Rador hírszolgálati ügynökség:

„Ion Gigurtu miniszterelnök és Manolescu Mihai külügyminiszter ma reggel 10 óra 15 perckor visszaérkeztek Obersalzbergből, illetve Rómából, ahol a német, illetve az olasz kormány meghívására látogatásokat tettek. A román államférfiak látogatása a Verzénél és a Ducenál, valamint Ribbentrop és Ciano külügyminisztereknél, minden kétséget kizáró újabb bizonyítékát adtak annak, hogy Románia teljes politikai elgondolásával a tengelyhatalmakhoz csatlakozott és amellyel rendíthetetlenül áll. A lejárt tanácskozásokat, amelyek Romániát és Délkelet Európát érintő politikai és gazdasági kérdések körül forogtak — a legösszintébb és legszívveljesebb baráti szellem jellemezte. A tárgyalások abban a baráti légkörben folytak, amely Németország, illetve Olaszország, valamint Románia között uralkodik és amely mindenképpen a béke fenntartását célozza a kontinensnek ezen a

részén. Ami a jövőt illeti: miután Obersalzbergben és Rómában csupán általános irányelvek és szempontok kerültek megvitatásra, ezek szellemében a román kormány teljesen szabad elhatározása és beátása szerint szolgálja majd a teljes megértés szellemét a Duna medencében.“

Bucuresti. Ófelsége főudvarnagyi hivatalának 57. számú jelentése: Ófelsége, a király július 29-én munkakihallgatáson fogadta David Popescu tábornok, belügyminisztert, Constantin Niculescu tábornok, hadügyminisztert és Radu Budisteanu kultuszminisztert, valamint Constantin Iliasevici tábornok, szárnysegéd, hadseregpáncsnokot. Délben az Uralkodó Gigurtu Ion miniszterelnököt és Manolescu Mihai külügyminisztert ebéden látta vendégül.

A román államférfiak szombat esti programja Rómában

Rómából jelentik: Szombat este, miután a román államférfiakat Mussolini máséltörés kihallgatáson fogadta, este háromnegyed kilenckor Gigurtu miniszterelnök és Manolescu külügyminiszter résztvevő Raul Bossy quirinali román követ által rendezett diszvacsorán. Az ünnepi vacsorán megjelent Ciano gróf olasz külügyminiszter, Riccardi miniszterelnökségi államtitkár, Amfuso külügy-

A látogatások célja a tájékozódás és a tájékoztatás volt az olasz sajtó véleménye szerint

Rómából jelentik: Valamennyi vasárnap reggeli lap hosszú cikkeiben foglalkozik a román vendégek látogatásával, a Ciano külügyminiszterrel folytatott szívveljéves megbeszélésekkel, valamint a Duceval folytatott tanácskozásokkal. A két államférfi fényképét minden lap közli és három hasábon keresztül számolnak be a Madama-villában lejárt diszbedéről, a román követségben adott diszvacsoráról és a vendégek elutazásáról.

A „Voce d'Italia“, amely a „Giornale d'Italia“ vasárnapi kiadása, Gigurtu miniszterelnök és Manolescu külügyminiszter fényképe mellett, az első oldalon „Tájékozódások“ cím alatt közli Vir-

ginio Gayda vezércikkét. Az olasz publicista azt írja, hogy a salzburgi és a római megbeszélések jó alkalmul szolgáltak arra, hogy a két államférfi előtárhatta a nyílt kérdésről nemzeti fellegását. A cikk ezután így folytatódik:

„A román, valamint bolgár államférfiak megbeszéléseinek célja a tájékozódás és a tájékoztatás volt. A dunai és balkáni kérdés — amely telítve van időszerűséggel és liktető relevanciával — egyre inkább tisztázza az új európai rend egyik jelentős részét. A római találkozásokon az Olaszország és Románia közötti viszony fejlesztéséről és kimélyítéséről tárgyaltak, valamint Ro-

man miniszteri kabinetigazgató és az olasz politikai élet számos előkelő személyisége, valamint a római román követség diplomáciai személyzete. Éj-jel fél 1 órakor a román államférfiak Ciano külügyminiszter társaságában a központi pályaudvarra hajtottak, ahol katonazenekar hangjai mellett egy karabinieri diszszázad tisztelgett. A vonat indulásáig lévő néhányperces időközben az előkelőségek a pályaudvar olasz és román zászlókkal díszített királyi várótermében beszélgettek. Ott volt Ciano külügyminiszter, Riccardi államtitkár a Duce képviselőjében, a fascista párt direktóriumának vezetője, a külügyminisztérium délkelet-európai osztályának vezérigazgatója, a római hadtest parancsnoka, Róma prefektusa, az olasz főváros kormányzója, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, Pellegrino Chigi bucuresti-i olasz követ, a külügyminisztériumi protokollfőnök, valamint a római román követség személyzete.

Gigurtu miniszterelnök és Manolescu külügyminiszter kíséretével a román himnusz hangjai mellett szállt fel a vonatra. A két államférfi bucsuja Ciano gróftól a lehető legszívveljesebb volt. Az ottmaradtak meleg és őszinte rokonszenvtüntetést rendeztek, amelyhez az álomás perronján tartózkodó számos utas is csatlakozott. Ezzel befejeződött az olaszországi látogatás.

Velencéből jelentik: Vasárnap haladt át Postumia határállomáson kíséretével együtt Gigurtu miniszterelnök és Manolescu külügyminiszter kúionvonata. (Rador.)

„A józan ész, a megértés és az egyenlőség jegyében“

Berlin. (Rador.) A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz ma hosszabb cikket ír, amelyben a müncheni, salzburgi és római megbeszélésekkel foglalkozik. Megállapítja a lap, hogy ezek a tanácskozások döntő fontosságúak voltak azt illetően, hogy biztosítsák Délkelet Európának nyugalmát. A kontinensnek ez a része századokon át mindig harcok, intrikák és küzdelmek áldozata volt, most pedig nem fogják sorsára engedni és mások játékvá válni. Anglia itt játszott állandóan kisdéd játéka és most, hogy Franciaországot legyőzték a tengely hatalmai, Anglia is eltűnt Délkelet Európából. Németországnak és Olaszországnak nincs más érdeke, mint hogy Délkelet Európából eltűnjenek a pszichikai és fizikai megnevelések és olyan helyzet álljon elő, amelyben a népek boldogulása, örökifjeltése és munkája a józan ész, a megértés és az egyenlőség jegyében legyen biztosítva az egymás elleni gyűlölet érzésének végérvényes kizárásával. A tengely hatalmai felelősségük teljes tudatában érzik, hogy az egyetlen mód és út arra, hogy minden idetokálódní akaró peridiávat szembe tudjanak szállni Délkelet Európa országai és csak így lehetséges a népek szolidaritásának állandósítása és fenntartása. A tengely álláspontja azt vallja, hogy Délkelet Európa népeinek önkéntes akarattal és e'határozással nemkülönben pedig teljesen megszervezetten kell ebbe a közösségbe beilleszkedniök.

A látogatások célja a tájékozódás és a tájékoztatás volt az olasz sajtó véleménye szerint

„A román, valamint bolgár államférfiak megbeszéléseinek célja a tájékozódás és a tájékoztatás volt. A dunai és balkáni kérdés — amely telítve van időszerűséggel és liktető relevanciával — egyre inkább tisztázza az új európai rend egyik jelentős részét. A római találkozásokon az Olaszország és Románia közötti viszony fejlesztéséről és kimélyítéséről tárgyaltak, valamint Ro-

mánia és a környező államok viszonyának osztályozásáról."

A cikkirő ezután azt bizonyítja, hogy az egyedüli építő országok Olaszország és Németország, majd a cikk azzal fejeződik be, hogy Románia új orientációja a balkáni béke kezessége és ez a salzburgi kettős tárgyalásokon természetesen módon nyilvánult meg, abban a két városban, ahol a holnapi Európa üllőteremtő erői összpontosulnak.

A "Messagero" bucaresti-i tudósítója továbbá "Románia a tengely politikájához összekapcsolódott" címen az "Universul" és a "Romania" meg-

Az „Universul” külön jelentése Berlin hangulatáról

„Berlin és a salzburgi találkozó” cím alatt az "Universul" berlini tudósítója többek között ezeket írja:

— „Az, hogy Németországban milyen fontos szerepet tulajdonítanak a salzburgi megbeszélésnek, mint a müncheni találkozó következményének, kitűnik abból, hogy a német sajtó miképpen hozta ki a Gigurtu miniszterelnök és Manóilescu külügyminiszter megérkezéséről szóló hivatalos közleményt, anélkül azonban, hogy bármilyen megjegyzést fűzött volna hozzá. Ennek az eseménynek a magyarázatában mutatkozó tartózkodás hasonlóképpen nem egyezik azzal az élénk érdeklődéssel, amellyel az összes érdekelt politikai körök kísérték a megbeszélést. Nagyon természetes is ez az élénk érdeklődés, még azoknak a köröknek a részéről is, amelyeket semmiben sem érintenek a Salzburgban megtárgyalt kérdések. Mindenki tudatában van annak, hogy Salzburgban megtörtént az első lépés, amelyből látni lehet majd, hogy melyek lesznek a német külpolitika módszerei és szelme a fölé várt feladat teljesítése közben, abban a küldetésben, amely a birodalom fegyverreinek sikere nyomán osztályrészül jutott, hogy újraszervezze Európát, és különösen a délkelet-európai teret."

— „Ez az „iskolapélda” a semleges megfigyelők szemében különleges árnyalati jelentőséget kapott azért, mert a Salzburgban megbeszéltek kérdések megoldásában két olyan állammal van szó, amely iránt Németországnak élénk érdeklődése van. Így például a német körök mindenkor hagyományos barátságot tanúsítottak Magyarországra irányában, mi alatt ugyanakkor kiemelték, hogy Németországnak és Magyarországnak rokonsorsos volt a múltban. Románia iránt Németország érdeklődése valóságteremtő. Így még a háború kitörése előtt és Göring tábornagy négyéves gazdasági terve alapján Romániával gazdasági egyezményt kötöttek. Ennek az egyezménynek surlódások nélküli alkalmazását német körök ismételtelen igazolták. Ehhez hozzájárul a román politikai változás, amely kedvező fordulatban részesült Berlinben és ez a fogadtatás visszatükröződött a bucaresti kormány által tett intézkedésekről közölt számos híradásban. Ugyanakkor Németország nem tévesztette szem elől azt a tényt sem, hogy úgy Magyarországot, mint Romániát szláv népek veszik körül."

— „Mindezekre az okokra való tekintettel, az összes német és semleges politikai körök azt várják, hogy lássák, milyen tanácsokat ajánlott Németország a salzburgi értekezleten. A Berlinben megállapítható vélemények szerint egyedül ez lesz a német-román tanácskozás eredménye. Illetékes német körök felies tartózkodást tanúsítanak a salzburgi értekezlet tartalma és eredményei tekintetében és így ezekről egyelőre semmi ténylegeset nem lehet megtudni."

A szlovák államférfiak felülden meleg fogadtatása Salzburgban

Salzburg. (Rador.) A DNB jelenti: A német birodalom meghívására a szlovák köztársaság elnöke Tiso, vasárnap reggel érkezett Salzburgba, ahol a Führer nevében von Ribbentrop külügyminiszter fogadta továbbá az állam, a párt és a hadsereg képviselői. Miután elépett a díszszázad előtt, Tiso elnök Ribbentrop külügyminiszter kíséretében szállodájába vonult vissza. Kevésse a szlovák államelnök megérkezése előtt Salzburgba érkezett Tuka szlovák miniszterelnök, Mach Sanyo kíséretében.

jegyzéseit ismerteti a római és salzburgi tárgyalásokról. Ugyancsak a "Messagero" "Uj rend" cím alatt cikket ír, amelynek végaszavai így hangzanak:

— „A román és bolgár miniszterek római megbeszélései az európai újrendezés megvalósítási fázisába tökéletesen beilleszkednek. Olaszország és Németország mindig kihangsúlyozta, hogy célja a balkáni országok függetlenségének minden Balkánon kívüli befolyástól való mentesítése, valamint szoros gazdasági együttműködés. (Rador.)"

A Vezér vasárnap délután 15 órakor fogadta Tiso Józsefet, a szlovák állam elnökét, Tuka Béla miniszterelnököt és Mach Sanyót. A Vezér személyi testőrségének egy kiemeltsége tisztelettel, közvetlenül ezután megkezdődtek a tanácskozások a kastély előcsarnokában. A tanácskozásokon résztvettek Tuka, Tiso és Mach Sanyo. Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében. A fogadás után von Ribbentrop a Salzburg melletti Fuchsi-ba vezette a vendégeket, von Doern meghatalmazott miniszter, protokollfőnök a pozsonyi német, továbbá Cernac berlini szlovák követ társaságában.

Tanácskozások Hitlernél

Salzburg. (Rador.) A DNB jelenti: Vasárnap délután a Vezér, a külügyminiszter jelenlétében fogadta Tiso szlovák államelnököt, Tuka miniszterelnököt és Mach Sanyót. A fogadást követő megbeszélések szívélyes és baráti szellemben folytak le, ami megfelel a Németország és Szlovákia között fennálló szoros kapcsolatoknak.

A Vezér és a szlovák államférfiak közötti tanácskozások vasárnap délután 16 óra 30 perckor értek véget és körülbelül másfél órát tartottak. Miután a két ország között a legbarátságosabb kapcsolatok vannak, úgy tudják, hogy a megbeszélések a legszívélyesebb légkörben foly-

tak le. A találkozó végén a Vezér Tiso szlovák államelnököt és Tuka szlovák miniszterelnököt egészen a kastély kapujáig kísérte, ahol a legbarátságosabban vett búcsút a két szlovák államférfitől. A szlovák államférfiak ezután látogatást tettek Berchtesgaden környékén, majd visszatértek szállodájukba.

Salzburg. (Rador.) A DNB jelenti: Tiso dr. a szlovák köztársaság elnöke, dr. Tuka miniszterelnök és Mach Sanyo, akiknek tiszteletére von Ribbentrop német külügyminiszter vasárnap dísz ebédet adott az Österreichischer Hofban, vasárnap este 18 órakor különvonattal elutaztak Salzburgból. A német külügyminiszter Tiso államelnököt és Tuka miniszterelnököt kísérette az állomásra, ahol a legszívélyesebb módon vett búcsút a szlovák államférfiaktól.

A szlovák propaganda főnök elragadtatott nyilatkozata

Bratislava. (Rador.) Dr. Mach Sanyo szlovák propagandafőnök Salzburgból hazatérve a következő nyilatkozatot tette:

— „Németországi látogatásunkkal nagyon meg vagyok elégedve és kijelenthetem, hogy Szlovákia jénves s holdog jövő előtt áll. Örömmel re szolgál, hogy Szlovákia volt az első állam, amely odacsatlakozott a Führer zsenialis és realis politikai elgondolása mellé. A szlovák nép hála-lás Hitler vezérnek, hogy megalapozta Szlovákia jövőjét és a szlovákok hűséggel és becsülettel vállalják azt a küldetést, amelyet számukra az új európai közösségben kijelöltek. Szeretném volna, ha minden szlovák szemtől szembe láthatna és hallhatta volna a Führert, ahogy én láthatam és hallhattam, mert a tegnapi nap nemzeti ünnepe volt a szlovák nép számára. Ma megérttem azt, amit tegnapig csak hittem: miért ralong oly odaadó és csodálatos alázattal és hitte Hitler vezérért a német nép, mert rá és a szlovák államférfiakra olyan benyomást tett a kancellár, amit szavakkal ki nem lehet fejezni."

Az olasz sajtó megállapítása:

Már megkezdődött és most bontakozik ki az Anglia elleni nagy harc

A német hadvezetőség új nagy meglepetést készít elő — London nagyméretű légitámadás megkezdését, ezer és ezer ejtőernyős megjelenését várta, de nem gondolt arra, hogy

Németország megszigorítja az ostromzárt

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium közlése szerint az elmúlt éjjel ellenséges repülőgépek jelentek meg Wales felett, ahol a háború kitörése óta a leghosszabb ideig tartó légitámadás volt. A légitámadás három órát tartott. Egy másik délkeletangliai várost hétfő délelőtt mintegy 100 német gép támadott meg, amelyek károkat okoztak. Két német gépet lelőttek. (Rador.)

London, Angol hivatalos jelentés szerint egy délkeletangliai nagy várost ma hajnalban 200 német repülőgép támadott meg. Hatvan német bombavető egész alacsony bukórepüléssel bombázta a várost, ahol igen nagy károkat okozott.

Róma. A Stefani hírszolgálati iroda diplomáciai szerkesztője azzal az angol fenyegetéssel kapcsolatban, amely szerint az angol gépek támadni fogják az olasz városokat, megjegyzi, hogy az olasz légitámadás eddig csak a Földközi-tengeri légi és tengerészeti támaszpontokat a szudáni, adeni és kenyai katonai célpontokat támadta. Ha azonban az angol repülőgépek nyílt olasz városokra dobnak bombát, Olaszország hasonló választ fog adni és megkezdni a fontos hirt központok bombázását. (Rador.)

Nem nyújt már biztonságot a hajókaravánok rendszere

Berlin. A vezéri főhadiszállás jelenti: A német tengerészet újabb nagy eredményeket ért el angol hajóegységekkel szemben. Wilhelm Rollmann főhadnagy által vezetett tengeralattjárók megtorpedóztak 5 felfegyverzett kereskedelmi hajót 48 ezer tonna tartalommal, amelyeket egy hajókaraván kísért. Ezek között volt egy 18.000 tonnás segédcirkáló is. A karaván megfutamadott. Ugyanez a tengeralattjárók egy 6000 tonnás felfegyverzett hajót süllyesztett el, míg egy második tengeralattjárók ugyancsak karavántól kísért 18750 tonnás hajót süllyesztett el. Egy harmadik tengeralattjárók az angol partok mentén egy 6000 tonnás kereskedelmi hajót süllyesztett el. Felderítő repülőgépeink a La Manche-szoroson feletti repülőharc során 6 ellenséges gépet lelőttek, egy német gép itt eltűnt. Július 29-re virradó éjszaka angol gépek Észak- és Nyugat-Németországban bombákat dobtak, de a német légvédelem elriasztotta őket. Hol-

landia felett vadászrepülőink 2 ellenséges gépet lelőttek, egy harmadik angol gépet a légvédelem tett ártalmatlanná. Ugyancsak lelőtünk egy ellenséges gépet Észak-Franciaországban, míg egyet Észak-Németországban. Légvédelmi ágyúink semmisítették meg. Az ellenséges tegnapi vesztesége 4 repülőgép, míg a német gépek közül 4 hiányzik."

Berlin. A DNB katonai szakértője a mai hadijelentéssel kapcsolatban megállapítja, hogy összesen 78 ezer tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el a tengeralattjárók és ez megsemmisítő német fölény éppen akkor történt, amikor hajókaravánok kísérték az amugyis felfegyverzett kereskedelmi gőzösöket. A hajókaravánok védőereje ezzel teljesen illuzóriusnak mutatkozik és a karavánok kísért hajók a tengeralattjárók számára még veszedelemesebb és könnyebb célpontok, mint ha elszigetelten haladnának a tengeren.

Alexandriát és a brit hajóhad egységeit bombázta az olasz léghaderő

Róma. (Rador.) A Stefani ügynökség jelenti az olasz haderő főparancsnokságának 49. számú közleményét:

„Az alexandriai angol tengerészeti támpontot az olasz léghaderő gépei bombázták.

Észak-Afrikában, különösen a kyrenaika-i hárfáron túl az olasz haderő jelentős sikereket ért el az angol páncélos gépkocsik ellen. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Négy páncélos gépkocsit megsemmisített és hatot súlyosan megrongált. A támadás során több foglyot ejtettünk, akik között egy tiszt és egy altiszt is van.

A léghaderő gépei a Földközi-tenger medencéje felett több sikeres támadást hajtottak

A Corriere della Sera írja:

„Az idő már nem Nagybritannia mellett, hanem ellene dolgozik“

Berlin. (Rador.) A Deutsche Allgemeine Zeitung nagy cikket ír arról, hogy Anglia ma is tévesen itéli meg a katonai helyzetet és főként a saját helyzetét, amikor gunyosan emlékezik meg az Anglia elleni német offenzíva kéréséről. A német lap emlékeztet Chamberlain volt angol miniszterelnöknek még ez év tavaszán elmondott híres beszédére, amely: „az elkésett omnibuszt“ emlegette. A volt angol miniszterelnök azt is kijelentette, hogy Németország időt engedett arra, hogy az angol expedíciós hadsereg feligyevezhesse magát és még jobban megerősödjék.

A német lap, mikor ezt a Chamberlain beszédét felidézi, emlékeztet arra a körülményre, hogy a lefolyt háboru teljesen ellenkezőjét bizonyította annak, amit Chamberlain állított illetve amire Chamberlain hivatkozott, mert a téli látszólagos pihenődött a németek lényegesen jobban és számukra hasznosabbabban használták ki mint amivel az angolok jó előre eldicsékedtek.

Most is csak azt felelhetjük az angol fennhéjázásra — fejezi be cikkét a Deutsche Allgemeine Zeitung — hogy kár kinevetni és gunyosan kezelni azt a kérdést: mikor lesz és miért késik még mindig a német támadás Anglia ellen. Anglia erre is megkapja majd a választ és gunyolódása nem magyarázható mással, mint a már szinte leküzdhetetlenné váló ideges légkörrel, ami egész Angliában uralkodik.

Rómából jelentik: A Telegrafo című lap foglalkozva az olasz repülők Anglia elleni heves támadásával, főleg azt hangsúlyozza ki, hogy a cambridge-i nálvandvart és vasuti csomópontot egymásután többször megismétlődő heves légitámadás érte. Ez a vasuti csomópont rendkívül nagy fontossággal bír Anglia élelmezésében és ennek az utvonálnak elvágása a 8 milliós lakosu London kiéhezteséhez vezethet.

Ha a nagyközönség eddig nem tulajdonított különösebb fontosságot Anglia bombázásának, úgy a dolgok mai állásukban igazi jelentőségükben mutatkoznak meg. Valószínű, — írja a továbbiakban az olasz lap, — hogy a német hadseregparancsnokság újból nagy meglepetést készít elő. London nagykiterjedésű légitámadást, ezer és ezer eitörnyös megjelenését, vagy a német csapatok partraszállításának megkísérlését várta, de semmi esetre sem gondolta, hogy Németország a blokádot erősíteni fogja, hogy ezáltal a szigetországot kiéheztesse. Akik feltesszük a kérdést, hogy mikor kezdődik meg az Anglia elleni nagy harc, azok ma azt a választ kapják, hogy a támadás már megkezdődött és teljes kibontakozásban van.

Hasonló szellemben ír a Corriere della Sera című olasz lap is, amelynek berlini tudósítója azt jelenti, hogy Angliában ismét nagymérvű és indokolatlan optimizmus tapasztalható.

Az angolok abban reménykednek, hogy

vége az angol tengeri haderő egységei ellen. A hadihajókat sikeresen bombázták.

Bumbadenál, ahol a Nilus angol fenhatóság alá tartozó földre ér, egy kisebb olasz csapat egység szétszórta és üldözőbe vett több ellenséges csoportot, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek.

Rómából jelentik: Az olasz hadseregparancsnokság közli, hogy egy olasz légi alakulat a kyrenaikai körzetben nehéz és könnyű bombákkal támadta a visszavonuló ellenséget. A harcok során az angolok súlyos veszteségeket szenvedtek, mert az olaszok két gépkocsit elpusztítottak és két Blenheim-típusú repülőgépet lelőttek. Két olasz gép nem tért vissza. (Rador.)

ha a német támadás rövidesen nem bontakozik ki, úgy az őszi és téli sűrű köd megmenti Angliát az előzónlész veszélytől. Ez a hiedelem azonban tévedést jelent, mert az idő már nem Nagybritannia mellett, hanem ellene dolgozik.

Anglia már nem képes pótolni a kereskedelmi

India teljes függetlenséget követel!

Bombay Rador. A páni indiai kongresszus vasárnapi ülésén 95 szavazattal 46 ellenében határozati javaslatot fogadott el, amely teljes mértékben magáévá teszi az indiai nacionalisták álláspontját és azt ajánlja a rövidesen összeülő indiai monstre-kongresszusnak, hogy mondja ki India teljes függetlenségét.

Három miniszter távozik az angol kormányból?..

Londonban híre jár annak — jelenti a Capitala című lap — hogy három angol miniszter rövidesen távozik a kormányból. Ez a három Duff Cooper, Henderson és Kingsley Wood. Duff Cooper a hírek szerint a sajtóellenőrzéssel kapcsolatban követett el hibákat. Henderson internált olyan idegeneket akik Angliának barátai és végül Kingsley Wood a költségvetéssel kapcsolatos kijelentéseit távozna.

Negyven éve uralkodik Viktor Emanuel olasz király és császár

Róma. A hétfői olasz sajtót Viktor Emanuel császár és király trónralépésének 40. jubileumi évfordulója és Hitler ezalkalomból Rómába érkezett üdvözlő távirata foglalkoztatja. A lapok kiemelik, hogy az egész olasz nép szeretetteljes hálával, odaadással és hódolattal köszönti az ünnepi jubileum alkalmából a katonakirályt.

A Messagero a dicsőséges és harcos királyt magasztalja, aki soha nem vonta ki magát a kötelességteljesítés alól. Ő volt az, — írják a lapok, — aki felismerte Mussolini mozgalmának fontosságát és azt a tényt, hogy Mussolini harcának sikere: létfeltétele az olasz birodalomnak és ez a király volt az, aki meglátta Mussolini személvében az újjászülés és hatalmas olasz jövő megalkotóját.

Mussolini, Viktor Emanuel király és császárhoz a következő táviratot küldötte:

„Negyven esztendő dicső uralkodásának évfordulóján az olasz nép minden fiával együtt legforróbb jókívánságaimat küldöm Felsőgednek. Az olasz nép egy emberként áll hűséggel, odaadással és hódolattal a biztos győzelem kivívásának szent hitében Felsőged és a Fenséges királyi ház mögött. Ez a dinasztia volt évszázadokon keresztül és lesz az eljövendő évszázadokon át is tanuja és biztos záloga diadalainknak. MUSSOLINI.“

flottáját ért nagy veszteséget. Bármilyen nagy is ez a flotta, a németek már eddig is a brit kereskedelmi hajóhad 25 százalékát a tengerfenékre küldték.

Az utolsó előtti héten összesen 198.000 ellenséges kereskedelmi hajóteret pusztítottak el a németek, míg az elmúlt héten 240.000 tonna hajótér semmisült meg. Már pedig megfelelő kereskedelmi flotta hiányában az import lehetetlenné válik.

ugyhogy a szigetország 44 millió lakosának élelmezése elháríthatatlan akadályokba ütközik. Éppen ezért a blokádn Angliára rendkívüli veszélyeket rejt magában. (Radorr.)

Washington. A panamerikai kongresszus elfogadta azt a javaslatot, amely szerint a kongresszus teljes erejéből támogatja Angliát, abban az esetben, ha India teljes függetlenségének első intézkedéseként ideiglenes nemzeti kormányt létesíthet.

London. (Rador.) A tájékoztató minisztérium jelenti, hogy Perth a tájékoztató minisztérium külföldi hírszolgálatának kormánybiztosa, még a háboru első hónapjaiban lemondott tisztéről, a minisztérium szervezetében előidézett változtatások miatt.

A Duce hódoló táviratára III. Viktor Emanuel a következőket sürgönyözte:

„Lovag Benito Mussolininek, a fascizmus Ducejának, az Olasz Birodalom miniszterelnökének.

Legszívélvesebb köszönetemet fejezem ki melegen átérzett gondolataiért és igaz hűségről tanuskodó szép szavaiért. Ezek különösképen azért értékesek számomra, mert Öntől érkeznek hozzám, Öntől Duce, aki felmérhetetlen és soha meg nem hálálható szolgálataival a dicsőséges olasz birodalom alappilléreit rakta le. Kívánom Önnek, hogy szeretett hazánk dicsőségére és felvirágoztatására még számtalan éven át lehessünk tanui korszakaikotó tetteinek. Boldog vagyok, hogy ez alkalommal is megismételhetem és külön hangsúlyozhatom legnagyobb elismerésemet és nagyrabecsülésemet, melvet Ön iránt érzek.

III. VIKTOR EMANUEL. R. I.“

Berlin. (Rador.) Hitler vezér és kancellár a következő táviratot intézte III. Viktor Emanuel olasz királyhoz és Ethiopia császárához:

— Trónralépésének mai negyvenedik évfordulója alkalmából kérem Felsőgedet, fogadja úgy a magam, mint a német nép nevében a legszívélvesebb szerencsekívánataimat. Azt kívánom, hogy a népeinkre kényszerített háboru dicsőséges befejezése után is még hosszán és

URANIA: Nagyfilmex színháza. Tel.: 12-32.

3 órától

5, 6, 9 15

5 és 8

I. A nyugati háboru eseményei

II. Premier Cowboyfilm

Arizonai gyilkos fegyverek

2800 m. hosszú!

2 órai teljes műsor!

William Boyd, a Texasi lovas.

VATA DE JOS kénos és szénsavas
hőgyógyfürdő

Szenzációs gyógyhatású: Rheuma, csusz, köszvény,
Ischias, lobbosodás, aranyér
visszértágulás és kíl.
Ísbabzó uól.
bajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50% -os

Teljes napi penzió: reggeli, ebéd, vacsora, lakás, vasuti kedvezmény Aradtól, 160-180 lei

Kitünő étterem. Elsőrangú zene. Meleg uszoda, tenisz, tánc, kirándulohelyek. Orvosi ellenőrzés. VONATOK A FÜRDŐ PARKJÁNÁL ALLANAK MEG. Prospektust szívesen küld az IGAZ GATÓSÁG.

eredményesen uralkodjék a Felségedet oda-
adással szerető nédel javára. HITLER

**Hitler vezér és kancellár születés-
napi üdvözlője a Ducehoz**

Berlin. Hitler Mussolinihez mai szüle-
tőnapja alkalmából a következő táviratot
küldte:

„Duce! Mai születőnapja alkalmából en-

**Farinacci olasz államminiszter megbizhatatlannak
tartja a Laval-kormányt**

Farinacci olasz államminiszter a harctér-
ről visszatért Cremonába és ismét a napi po-
litikával foglalkozik. A „Regime Fascista”-
ban a miniszter most cikket írt és abban azt
mondja, hogy Franciaország nem érdemel saj-
gálatot, mert a jelenlegi francia átalakulás
nem biztosíték arra, hogy a régi Franciaor-
szág demokratikus zürzavarát komolyan meg-
szüntetik. Franciaországban — írja Farinacci
— azt állítják, hogy megszivelték azt a poli-
tikát, amelyet a győzedelmes Németország s
Olaszország fölvtat, de rögtön hozzáteszik,
hogy Franciaország új politikai irányvonala-
nak hozzá kell idomulnia a franciák jellemé-
hez és gondolkozásmódjához. Ugy látszik —
állapítja meg az olasz államminiszter tovább-
—, hogy Franciaországban a régi jakobinus-
demokráciát békés-demokráciává akariák át-
idomítani, hogy a politikusok ilyenképen maguk
nak parlamenti többséget biztosíthassanak.

Egyszerűen nevetséges — írja ezután —
hogy Pétain egy olyan kormánnyal, amelyben
Laval és a többiek ülnek, azt akarja a világgal
elhitetni, hogy Franciaország új politikai irány-
vonalat vett fel és megbánást érez. Addig, a
míg Franciaország legnagyobb részében né-
met katonaság van, nyugalom lesz, de a né-
met megszállók kivonulása után a nép dühe
azok ellen fordul, akik az országot katasztró-
fába vezették. Laval és garnitúrája a történe-
lem ítélete elől nem menekülhet meg. Nem
szabad ugyanis elfeleitni, hogy Laval Német
ország és Olaszország ellensége volt, ha Olasz
országgal szemben barátságot is színelte. A
szankciókat az ő kormánya mondotta ki
Olaszország ellen és Olaszországgal szemben
tanúsított barátsága mindössze abban állott,
hogy megkérte Mussolinit, elégedjék meg az-
zal a néhány négyzetkilométer abesszin siva-
taggal, amelyet neki Hoare-ral együtt felaján-
lott. Eppen ezért tudják meg Franciaország
politikusai, hogy nem tudják tévedésbe ejteni
az olaszokat, sem pedig szánalmat kelteni a
fasisztáknál mindaddig, amíg valamennyi
számlájukat ki nem egyenlítik. A tények azt
bizonyítják, hogy az új francia kormány vagy
cinikus komédiát látszik vagy pedig bevallja,
hogy teljességgel tehetetlen.

— Tuniszban — fejezi be cikkét Farinacci
— az olaszok valóságban koncentrációs tábor-
ban élnek, az ottani helyzet elnyomja és sérti
őket. Mindezekben felül a tuniszi sajtó még
mindig izgat az olaszok ellen és azt állítja,
hogy Tunisz sohasem kerül olasz uralom alá.
Hasonlóképpen valamennyi francia kolóniában
még mindig üldözik az olaszokat, németeket
és spanyolokat, de ez az állapot már nem
tarthat tovább.

Genf. (Rador.) A hétfő reggeli francia saj-
tó arról számol be, hogy a Pétain-kormány
elhatározta, hogy a Franciaország összeomlá-
sáért felelős politikusok és államférfiak fele-
lősségrevonását megkezdi. Névsort készíte-
nek mindazokról a bűnösökről, akiknek rövi-

gedje meg, hogy úgy a magam, mint az
egész német nép jókívánságait tolmácsol-
jam Önnek a szívélyes bajtársiasság szel-
lemében. Igaz szívből kívánom Önnek,
hogy nagyvonalu kormányzási munkája el-
érje a legkitünőbb eredményeket és ugyan-
akkor kívánom Önnek szeretettel, hogy né-
peink szabadságáért most folyó harcunk-
ban a kivívott végső nagy diadal minél fé-
nyesebb legyen. HITLER.

desen különleges állami törvényszék előtt kell
megjelenniök, hogy tetteikért feleljenek.

Bern. (Rador.) A Clermont Ferrandban
megjelenő lapok egy Párisban öt napot tartó
kodott államférfi tapasztalatairól számolnak
be. Eszerint Páris teljesen nyugodt. Rengeteg
német katona van a francia fővárosban, akik
azonban példás korrektséggel viselkednek. A
piacok, vendéglők, kifogástalanul látiák el
Páris élelmezési szükségleteit. A polgári la-
kosság régi napimunkáját folytatja, valamennyi
üzi let nyitva van, Langeron, Páris rendőr-

Svájc szembezáll minden erőszakos támadással

Bern. (Rador.) A DNB jelenti: A svájci nagy-
vezérkar közölte vasárnap, hogy csütörtökön,
a hadvezetőség rendeletére az összes magas-
rangú tisztet, a nagyvezérkar főnöke és a had
testparancsnokok tanácskozára gyűltek egybe
a Rütli-mezőn. A svájci hadsereg főparancsno-
ka a következőket foglalta össze: Ellenállás
minden erőszakos ellenséges támadással szem-
ben, ugyszintén minden helso veszedelem, er-
nyedtség és defetizmus ellen. Azután a kato-
nák részére olvastak fel és osztottak szét egy
rendeletet. Ez többek között az alábbiakat tar-
talmazza: Mialatt Európában milliók állanak
fegyverben, a hadsereg a helyén kell, hogy ma-

prefektusa, valamint a főváros polgármesteri
hivatala a legjobb viszonyban működik együtt
a német főparancsnoksággal.

**A Reuter-iroda jelentése román
hajóknak angol részről történt
leolglalásáról**

London. (Rador.) A Reuter-iroda szom-
bat este megbizható forrásra hivatkozva
jelentette, hogy az angol kormány elége-
detlen a román kormány néhány kezdemé-
nyezése miatt és tanulmányozta a formális
tiltakozás lehetőségét. A jelentés szerint a
román kormány számos olyan intézkedést
fogantatosított, amelyek a romániai angol
érdekeltségeknek kárt okoztak. Megszorító
intézkedéseket léptetett életbe a dunai an-
gol hajózás terén, intézkedéseket fogantosi-
tított, amelyek a brit petroleumerdekeltsé-
gek ellen irányvulnak, kiutasította az angol
mérnököket Romániából és beleavatkozott
az Astra Romana ügyvitelébe.

A Reuter hozzáfűzi még, hogy a brit ko-
mány fenntartva tevékenységi szabadsá-
gát, hogy olyan intézkedéseket alkalmaz-
zon, amelyeket represszáliaként a román
kormány irányában indokoltnak lát, többek
között három román hajót tartóit vissza a
Földközi-tengeren.

**Törökország is elindul saját
nemzeti útján**

Isztambul. (Rador.) Az Igdam című lap a
most megkötött német-török kereskedelmi
szerződéssel kapcsolatban azt írja, hogy Tö-
rökország elindult saját nemzeti és mindenki-
től független politikája útján. Ennek a szerző-
désnek aláírása az első lépés ahhoz, hogy
Törökország teljesen barátságossá tegye hely-
zetét Berlinnel.

radion. Erődtményeink megfelelőek. Edlőki ön
feláldozásaink nem voltak haszontalanok.

**Litván hajók nem futhatnak be
idegen kikötőbe**

Rigából jelentik: A litván kormány el-
rendelte, hogy a litván kereskedelmi hajóraj-
hoz tartozó gőzösök, amelyek a nyílt tenge-
ren vagy idegen kikötőkben vannak, nem fu-
thatnak be idegen kikötőbe, illetve nem hagy-
hatják el azokat a kormány különleges enge-
délve nélkül. Különösen vonatkozik ez a tila-
lom az angol és amerikai kikötőkre. (Rador.)

**Végleg szakít Japán kormánya az angó.-amerikai
gazdasági hűberiségge**

Tokió. (Rador.) A tokiói angol nagykövet
hosszasabban tárgyalta a japán külügyminiszterrel
és a tárgyalások során azt igyekezett elérni, hogy
a japán külpolitikai orientáció ne forduljon telje-
sen Anglia ellen. Japán azóta távolodott el Angliá-
tól, amióta Nagybritánia Csang-Kaj-Sek érde-
keit támogatta és miután a tegnapi tanácskozások
során a japán külügyminiszter nem volt hajlandó
az angol nagykövetet részletesen tájékoztatni, kö-
zellekvő, hogy Anglia a jövőben teljesen Ameriká-
val hasonló álláspontot foglal el Japánnal kapcsola-
latban.

A japán külügyminiszterjarmhoz közelálló kö-
rök szerint a Konoye-kormány nyíltan eltávolodott
az angol-amerikai külpolitikai irányvonalától. Japán
teljesen függetleníteni akarja magát a vas- és
petroleum-ellátás tekintetében Amerikától és en-
nek a döntő fontosságú fordulatnak már augusztus
elején látható jelei lesznek.

A Konoye-kormány az összes vasárnapi és
hétfői japán lapok szerint nemcsak gazdasági, ha-
nem elvi tekintetben is eltávolodott Amerikától. A
mai japán felfogás szerint az USA ma már az
egyetlen képviselője a kapitajista és statusquot
örző világrendnek. Amerika utolsó eszköze saját
álláspontja megvédésére az Embargo volt, végül
pedig az aranykérdés tekintetében is elkülönül a
japán és amerikai álláspont. Az új japán felfogás
szerint nem az arany, hanem a munka az igazi ér-

ték és ezek a fennálló különbségek ma már arra
kényszerítik Japánt, hogy ne keresse a megegye-
zést az Egyesült Államokkal, hanem saját nemzeti
terveinek megfelelő politikát folytasson.

Sanghaiból jelenti a Reuter hírszolgálati ügy-
nökség, hogy a Japánban letartóztatott brit alatt-
valók száma elérte a tize. A letartóztatásokat az
ország különböző részeiben egyidőben hajtották
végre. Az őrizetbe vettek között van számos elő-
valók száma elérte a tízet. A letartóztatásokat az
ról szóló hírt nemcsak Japánban nem engedték meg-
közölni, hanem annak külföldi továbbítását is meg-
tiltották.

**Kilenc angol állampolgárt tar-
toztatott le a japan rendőrség**

Tokióból jelenti a Reuter távriati iroda: Ja-
pán különböző városaiban kilenc ismert angol
személyiséget letartóztatott. Jackson Cox újsá-
gíró, a Reuter-iroda japáni képviselőjét is letar-
toztatták. Az újságíró a rendőrség palotájának
ablakából levetette magát és háromnegyed órá-
val tettének elkövetése után meghalt. Ugy hiszik,
hogy az őrizetbevett kilenc angol állampolgárt
a japánok kémkedéssel vádolják. (Rador.)

Angol tiltakozás Tokióban

London. Az angol kormány energikus tiltakozást jelentett be Tokióban, tíz tekintélyes an-
gol állampolgár letartóztatása miatt.

CORSO nyáron is a legnagyobb siögereket hozzal Nvitott tető!

Ma: 5, 7.15, 9.15

I. Éjféli riadó

Gustav Fröhlich

Különleges UFA híradó, a Veadr visszatekercs és ünnepelő

II. Bécs dalol, Bécs táncol

Hans Moser, Theo Lingen, Paul Hörbiger

Berlinben — Román híradó: Bazarából menekültek.

Ha Petőfi az aradi várba került volna...

A véletlen mentette meg a magyarság világhírű költőjét az aradi hőhértől, hogy — legendás halált haljon a fehéregyházi csatásokon

Az Aradról Bucurestibe költöztetett Csányi-levéltár egyik érdekes adata

„A fátum szerint kell történnie mindennek...” — Petőfi Sándor szavait idézzük e forró nyári hónap utolsó napjain, amidőn utolsót lobbant a láng... Mert szilajul felcsapódó láng volt az ő élete, amely röten bevilágította a tunyaság sötéttségében tévelygő lelküket: költészetének eszmei tartalma rádöbentett arra, hogy a járomba hajtott és igyonásra kényszerített nép csak a lassu sorvadás földjét szántja. A fegyver-acél csengése muzsikál a verseiben. — amíg ráeszmél ő is arra, hogy a végzetes kényszerítés már eleve a pusztulásra ítélte a szabadságharc eszméjét. Mint egy maroknyi homok az összeszorított ökölben —, úgy elpergett minden ellentámasztási erő, amikor az állandóan nyugat felé törekedő mindenható Cár kozákjai megindultak a Kárpátok lejtőin Er-

dély földje felé. Az Alföldön az osztrák sas vesztjősítő szárnycsattogása, a keleti hegvek alján a kozák lovak patáinak dübörgése... „A fátum szerint kell történnie mindennek“?

Csak életének utolsó hónapjában vallotta ezt Petőfi, a vates — aki latinul nemcsak költőt, hanem jóst is jelent — és talán igaz volt... Nem különös, inkább végzetes: Petőfi a szabadságharc összeomlása előtt két héttel elindul Erdélybe, ahol Bem tábornok töredékserege az öngyilkosságot jelentő küzdelem elől nem tér ki. Az óriási orosz túlerő felmorzsolja a segesvári síkon az alig néhány ezer főnyi szabadságharcos sereget és Petőfi... éppen idejében érkezik, hogy őt is átdölessze az orosz kozák lándzsája. A végzetes kényszerítés hajszoitja?

Miért nem látogatta meg Aradot sohasem Petőfi? . .

A költő különös halála előtti hetekben családijával együtt Mezőberényben tartózkodott, ahol önmagával, s néhány régi barátjával meghasonultan várakozott: mi lesz? Megtörtént leste, hogy a szabadságharc kigyulladt fáklvaja hogyan hamvad...

Ekkor érkezett a hír Mezőberénybe: Damjanich János a szabadságharcos hős, aki Debrecenbe való indulása előtti napon egy véletlen baleset folytán bokáját törte, átvette az aradi vár parancsnokságát.

Petőfi Sándor azonnal elhatározta, hogy Aradra utazik, hogy a beteg tábornokot meglátogassa. De az első aradi utazását egy különös véletlen meghusítottta.

Az utazókocsi már indulásra készen állott, Petőfi és felesége már helyet akartak foglalni, amidőn a lovak minden látható ok nélkül hirtelen megvadultak. A megvadult lovak gyors iramában a kocsi egyik kereke a kapufélfának vágódott és darabokra tört.

— Jaj, ez nagyon rossz jel... — dideregtek a szemtanúk — ne utazzanak!

— „A fátum szerint kell történnie mindennek” — mondotta Petőfi mélyen elgondolkozva, — majd utasítást adott, hogy a kocsi kerekét azonnal javítsák ki

A végzet kopogtat...

A baleset után néhány perccel egy gyorsjáratu postakocsi torpant meg a ház előtt. Az Erdélyben harcoló Bem tábornok küldöttjei: Kiss Sándor ezredes és Egressy Gábor, a híres színész, aki a szabadságharc idején kormánybiztos volt, érkeztek.

— Bem tábornok üzenete... — mondották — térj vissza azonnal a seregéhez.

Az ősz tábornok, aki egy apa rajongásával szerette Petőfi Sándort, most már másodszor üzent. A költő elgondolkozott — s talán az Aradra való utazás előtti rossz előjel miatt is — úgy döntött, hogy Váradon keresztül tér vissza Erdélybe, az ősz tábornok seregébe.

Julius 18-án indult utnak családjával együtt, majd Juliát és csecsemő gyermekét Tordán, Miklós Miklós református lelkésznel hátrahagyva visszatért Bem seregéhez.

És Julius 31-én a segesvári csatásokon felitta a költő véré az erdélyi göröngy...

Ha nem törik el egy kocsikerék...

Mi történik akkor, ha az aradi út előtt Mezőberényben nem törik el a kocsi kereke?

Minden valószínűség szerint Petőfit az aradi várban éri a szabadságharc összeomlása. És Damjanich tábornokkal együtt fogdába kerül.

— Az aradi várat egy szál kozáknak is átadom. — mondotta a tábornok —, de az osztrák sereg ellenében az utolsó csep vérig védem!

Igy történt. Damjanich tábornok, miután belátta, hogy a védekezés csak hiábavaló vérontás, Buturlin orosz tábornoknak, aki az aradi várórségnek szabad elvonulást ígért, átadta az erődöt. De az orosz tábornok nem tartotta be az adott szó szentségét és Damjanichot tizenkét tábornoktársával együtt átadta az osztrákoknak, kik haditörvényszék elé állították, majd halálra ítélték a szabadságharc legvitézesebb pallos-vívóit.

Ha Mezőberényben nem törik el egy kocsikerék... Petőfi Sándor is az aradi vesztőhelyen került volna hóhérekre.

A véletlen — vagy a végzet? — azonban másképpen rendelkezett. A megbélyegzésnek szánt halál helyett egy költői elmúlás, amelyent ő óhajtott és egyik versében megjósolt, — várta: ott folyt ki a vér szívéből, ahol a fegyverek csörögtek a szabadságért...

„A fátum szerint kell történnie mindennek...”

Egy ismeretlen Petőfi-okirat

A költő halálának évfordulóján időszerű még feltárni a második aradi vonatkozású Petőfi emléket, amelyről a beavatottakon kívül csak alig egynehányan tudnak.

Mint ismeretes, itt Aradon, a Kulturpalotában őrizték évtizedeken át — az elmúlt esztendőig, amikor Bucurestibe szállították, — az Erdélyből elmenekült telihatalmu kormánybiztos levéltárát, a tudományos körökben Csányi-levéltár néven ismert mintegy 10 ezer darab iratot. Kara Győző, az aradi római katolikus gimnázium nyugalmazott tanára fáradtságot nem ismerve, tudományos mód szerekkel dolgozta fel a levéltár anyagát és értékes kutató munkássága közben bukkant rá egyik aktában Petőfi Sándor nevére:

A Csányi-levéltár 353-as számu iratában jegyezték fel, hogy Petőfi Sándor 1849. február 23-án futári minőségben 60 ezer forintot hozott az erdélyi kormánybiztosnak Debrecenből. A szabadságharcos kormány pénzügy minisztériuma 2104. szám alatt értesítette erről a telihatalmu kormánybiztos.

Hatvanezer forint... ennyit bíztak rá a költőre, akit alig öt évvel azelőtt ugyancsak Debrecenben — az éh-halál kínjai fenyegettek.

NEDECZKY FERENC.

Idegéneknek tekintik az Angliában kikötni szándékozó ikeket

Bern (Rador.) A DNR jelenti: A Daily Sketch írja, hogy azok az angol hajók, akik Angliában akarnak kikötni, idegeneknek tekintendők és a kikötői hatóságok előtt felvilágosítással kell szolgálniuk utjuk célját illetően. Akik ezt nem hajlandók megtenni, nem léhetnek angol földre.

Kiütések az arcon

Cadum kenőcs megszünti a kiütéseket és eltünteti őket. Utánuk a bőr sima és egészséges marad. Felülmulhatatlan a bőr minden viszketése és irritációja esetén. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt idejében használ kiütés, pattanás, ótvár, rüh, bőrhámítás, aranyér, csalánkiütés, sömörsebek és rovarcsípések ellen.

Két új, németérdekeltségű magtermelő- és állatkereskedelmi vállalat létesült Bucurestiben

A német tőke az utóbbi időben behatóbban kapcsolódik a romániai mezőgazdasági iparba is. Két új mezőgazdasági ipari vállalat alapításában vállalt jelentős tőkeérdekeltséget újban a német tőke.

Az egyik vállalat a Semina S. A., amely különböző magvak termelésének fokozásával illetőleg standardizálásával foglalkozik. Részvénytőkéje 5 millió lei, amelyből Ion Raducanu volt miniszter 1.250.000, Wolfgang Büttner a német maghivatal igazgatója Berlin, 2 millió, Fritz Konnerth szenátor Nagvszeben 250 ezer, Peter Anton a temesvári Agraria Szövetkezet elnöke 500.000, Carl Roth Medgyes, 250.000, Emil Höllwarth Bucuresti 500.000 lejt jegyzett.

Az első igazgatóság tagjai Ion Raducanu, Fritz Connert, Ion Simionescu, Peter Anton, Eduard Hammelbacher München, dr. Carl Schmidt Berlin, Wolfgang Büttner és Carl Eckhelt Wien.

A másik vállalat C. P. A. Soc. An. Rom, pentru Comertul de Produse Agricole si Animale cég alatt alakult meg belföldi termelésű gyümölcs feldolgozására és kivitelére, továbbá különböző állati termékek exportjára. A 3 millió lei részvénytőkét a következőképpen jegyezték le: G. K. Constantinescu 200.000, dr. E. Ionescu Braila, 200.000, Alfred Schommer 1.500.000, Ion B. Demetrescu 500.000, Stan Ionescu 300.000, D. Ionescu Vion, Gh. Sárhu és Nicolae Pateli egvenként 100.000 lejt jegyezték le.

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik.

MA PREMIER!

A filmvilág elismert legna yobb al

A nyári szezon legkitünőbb vigjálékában

A sors várában

A színetben lép az Arieson Trio szenzációs akrobata mutatványokkal. — UFA háborus híradó. — Előadás: 5, 7, 15, 9.30. — 3-kor mat. olcsó helyárral

ARADI KOZLONY

Aradon: 11-12. sorszámú: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 Egy hónapra 70

Világosságot!

Irtó: Petőfi Sándor

Sötét a hánya,
De égnek benne mécsék,
Sötét az éj,
De égnek benne csillagok,
Sötét az ember kebele
S nincs benne mécs, nincs benne csillag?
Csak egy kis hamvadó sugar sínes.
Nyomoru ész,
Ki fénynek hirdeted magad,
Vezess, ha fény vagy,
Vezess csak egy lépésnyire!
Nam kérlek én, hogy átvilágíts
A más világnak fátolyán,
A szemtedőn,
Nem kérdelem én, hogy mi leszek?
Csak azt mondd meg, hogy mi vagyok
S miért vagyok...
Magáért szüktetik az ember,
Mert már magában egy világ?
Vagy ő csak egy gyűrű?
Az óriási láncnak,
Melynek neve emberiség?
Eljünk-e önnön öröminkek,
Vagy sirjunk a síró világgal?
Hány volt ki más szívéből
Kiszította a vért
Saját javára,
És nem lett büntetés!
S hány volt, ki más javáért
A vért kiontá,
Saját szívéből,
S nem lett jutalmat
e mindegy: aki áldozatnak
Od'adja életét,
Ezt nem díjért teszi,
De hogy használjon társának,
S használ-e vagy sem?
A kérdések kérdése ez.
Es nem a „lenni vagy nem lenni?”
Használ-e a világnak, aki érte
Földalozá magát?
Eljő-e a kor,
Melyet gátolnak a rosszak
S amelyre a jók törekednek,
Az általános boldogság kora?
S tulajdonképpen
Mi a boldogság?
Hisz minden ember ezt máshon lelt:
Vagy senki sem találta még meg?
Talán amit
Mi boldogságnak nevezünk
A miljom érdek,
Ez mind egyes sugára csak
Egy új napnak, mely még a láthatáron
Tul van, de egykor feljövendő,
Bár volna így!
Bár volna célja a világnak
Bár emelkednék a világ
Folyvást, folyvást e cél felé,
Amíg előbb-utóbb elérné!
De hátba úgy vagyunk,
Mint a fa mely virágzik
És elvirít,
Mint a hullám, amely dagad,
Aztán lesimul,
Mint a kő, melyet fölhajtnak,
Aztán lehull,
Mint a vándor, ki hegyre mászik,
S ha a tetőt elérte
Ismét leballag,
S ez így tart mindörökké,
Föl és alá föl és alá...
Irtóztató, irtóztató!
Kit még meg nem szállott a gondolat,
Nem látott az soha,
Nem tudja még: mi a hideg?
E gondolathoz képest
Meleg napsugár a kigyó
Mely keblünkön jégesan gyanág
Vérfigyálaton végigcsuszik,
Aztán nyakunkra tekerőzik,
S torunkba fojtja a lélekzetet

— HORTHY MAGYAR KORMÁNYZÓ A CORVIIN REND ARANYLÁNCÁT ADOMÁNYOZTA AZ OLASZ KIRÁLYNAK Budapest, Victor Emánuel olasz király és császár trónralépésének negyvenedik fordulójára alkalmából Horthy Miklós Magyarország kormányzója az olasz királynak a Corvia-rend aranyláncát aranyjelvényvel adományozta. E magas kitüntetést két külön kiküldött viszi majd Horthy Miklós sajátkezű levelet az olasz királynak.

— A vallásügyi miniszter Moldovában és Bukovinában, Bucurestiből jelentik: Radu Budisteanu vallás- és művészetügyi miniszter moldovai és bukovinai utja során Piatra Neamtiban meglátogatta Nicodim pátriárkát.

— SIMIONESCU EGÉSZSÉGÜGYI ÁLLAMTITKÁR ELLENŐRZŐ KÖRUTJA, Bucuresti, Dr. I. Simionescu egészségügyi államtitkár hosszabb ellenőrző körutat végzett Constanzában, Iasi-ban és Ungheniben, valamint a környék még több egészségügyi intézményénél.

— Iasi-ba érkezett a chisinaui konzuli kar, Iasi, A „Romania” híradása szerint a lasi-i állomásra megérkezett az a különvonat, amely a chisinaui konzulátusi kart hozta, köztük Henry de Seguinax francia konzult, Danielini olasz konzult és másokat, családijukkal együtt. A konzuli testületet Iasi-ban a hatóságok képviselői fogadták.

— A NÉPSZÖVETSÉG GAZDASÁGI SZAKOSZTÁLYÁT PRINCETONBA KÖLTÖZTETIK, Newyork, (Rador.) „A Newyork Times” című amerikai lap úgy értesül, hogy a Népszövetség gazdasági szakosztályát Princetonba költöztetik át.

— Az új kultuszminiszteri államtitkár beiktatása, Bucuresti, Hétfőn déli 13 óra 30 perkor Radu Budisteanu kultuszminiszter beiktatása hivatalába Florin Manoliut, a kultuszminisztérium új államtitkárát.

— A ROMÁN RÁDIÓTÁRSASÁG IGAZGATÓTANÁCSÁNAK ÚJ ELNÖKE, A nemzeti propaganda minisztérium most hozta nyilvánosságra azt a királyi rendeletet, amely Julius tizenkilencediki hatállyal elfogadja dr. Constantin Flondor meghatalmazott miniszter és a királyi udvar marsalljának a román rádiótársaság vezetésében az állam képviselőjeként betöltött tisztségéről való lemondását, ami a rádiótársaság igazgatótanácsának elnökséről való lemondását is jelenti. Julius huszonegyedik keltezéssel a román rádiótársaság vezetésébe az állam képviselőjévé és egyben a társaság elnökévé George D. Mugurt nevezték ki.

— Félix bourbon-pármái herceg gyerekeivel Amerikába érkezett, Newyork, (Rador.) Félix bourbon-pármái herceg hat gyermekével Annapolisba érkezett a „Trenton” amerikai hadihajó fedélzetén.

— Iratok elintézése a nemzetgazdasági minisztériumban, Bucuresti, A nemzetgazdasági miniszter rendelete értelmében a minisztériumban minden iratot 3—5 nap alatt el kell intézni. Ahol az iratok elintézése hivatalból szenved késedelemet, azt az iratigazgatóknak jelenteni kell. Az iratok késedelmes elintézéséért a tisztviselőket a legszigorúbban vonják felelősségre.

— NYILVÁNOSÁGI JOGOT KAPOTT A SZÁSZRÉGENI RÓMAI KATOLIKUS GIMNÁZIUM, Szászrégenből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium Bucurestiből értesítette szászrégeni római katolikus gimnázium igazgatóságát, hogy Carcostea nemzetnevelésügyi miniszter rendeletileg engedélyezte a szászrégeni római katolikus gimnázium minden osztályának nyilvánossági jogát. A város és a környék magyar-sága örömmel és meglelégedéssel vette tudomásul az intézkedést.

Anyut aziv

— Nr. jó ilam ma Schulze néni-re és bá-osira lóhatsz az ágyuddal, de aztán azonnal lefekszel...

Fizetik a nyugdíjakat

Az aradi pénzügyigazgatóság értesíti az érdekelteket, hogy hétfő reggeli kezdettel megkezdte a polgári, valamint a katonai és CFR nyugdíjak fizetését. A kifizetések a pénzügyigazgatóság palotájában a délutáni és délutáni szokott órákban folynak. A jelentkezések nem alfabetikus sorrendben történnek, hanem a fizetéseket a jelentkezések alapján eszközlik. A nyugdíjfizetés a jelentkezés tartama szerint néhány napig tart.

— MAGAS KATONAI KITÜNTETÉST KAPOTT HUSZONKÉT NÉMET IPARI FELÜGYELŐ, Berlin. A német hadsereg főparancsnoka a vezér nevében 22 ipari felügyelőt, akik a háború gazdasági előkészítésében és a hadipar megszervezésében és ellenőrzésében érdemeket szereztek, a Katonai Szolgálati Érdemrend II. osztályával, a kardokkal tüntette ki. Ilyen magas kitüntetést első ízben adományoztak nem magasrangú katonai személyeknek.

— SVAJC BESSZARABIAI KONZULJANAK BUCSULEVELE, Bucuresti, Giron, a volt besszarabiai svajci konzul az országból körtént távozása alkalmából megleghangú bucsulevetet írt az illetékes kormányhatóságoknak, melyben nagy elismeréssel emlékezik meg a besszarabiai menekültek felkarolása és segítéyzése körül kifejtett tevékenységekről.

— A madridi bíboros-érsek súlyos beteg, Madridból jelenti a Stefáni ügynökség: Goma, spa nyolcvonzági bíboros-érsek egészségi állapota súlyosra fordult. A hercegérsek, aki egy pampeunai szanatóriumban feküdt azt az óhátát fejezte ki, hogy Toledóba szállítsák, mert népének körében szeretne meghalni. Goma bíborost repülőgépen szállítják. (Rador.)

— Oriási hőség Bucurestiben, Bucurestiből jelentik: A fővárosban vasárnap oriási hőség volt. Napon 49 fokot, míg árnyékban 32 fok melegeget mértek.

— MAGYAR MŰSZAKI SZAKÉRTŐK UTAZNAK MOSZKVÁBA, Budapestről jelenti a Rador: A Renter ügynökség jelenti, hogy vasárnap Berlinen át 18 magyar műszaki szakértő utazik Moszkvába.

— Rövidesen újból megjelenik a marosvásárhelyi „Magyar Szó” c. napilap, Marosvásárhelyről jelentik: Néhány hetes szüneteltetés után újból megjelenik a marosvásárhelyi „Magyar Szó” (volt Maros) c. napilap, mely másiél évtizeden keresztül vezetőszeretpet játszott Marosvásárhely és a Marosvidék magyar sajtóéletében. A lapot, mint felelős szerkesztő, továbbra is Sebestyén László dr., az erdélyi kisebbségi újságírás ismert tagja jegyzi.

— Betiltott aradi napilapok, Bucurestiből jelenti a Rador távirati iroda: A központi sajtóellenőrzési szolgálat elrendelte az Aradon megjelenő „Aradi Friss Újság”, „Aradi Újság”, „Esti Újság” és „Bánáti Friss Újság” betiltását. A rendelkezést hétfőn fogantatosították.

— Dr. Weinberger Jenő ügyvédi irodáját áthelyezte Bul. Carol 55. alá, Telefon: 19—33.

— Nagyobbodott a német takarékbetétek állománya, Háborus idők általában nem fokozzák a lakosság pénzügyítésre irányuló takarékbetétek hajlamát. Ha Németországban a takarékbetétek továbbra is növekednek ebben az államvezetésbe és győzelembe vetett hit egyik világos jele lehet látni. A betétek száma, hogy csak egy példát ragadjunk ki a sok közül, a vesztfáliai takarékpénztárakban — ennek a tartománynak a lakossága tulnyomó többségben földművelőkből, iparosokból, kiskereskedőkből és munkásokból áll — már 1939. végéig, tehát jóval az eredményes tavaszi offenzíva előtt, a háború kitörése előtti 323 millió birodalmi márkáról 353 millió márkára emelkedett. Ez 9,2 százalékos többletet jelent a múlt év hasonló idejé alati elért 7,1 százalékos emelkedéssel szemben.

— Iroda-áthelyezés, A „Globul” S. A. R. szállítási vállalat irodáit és raktárait úgy a Str. Moise Nicoara 10, mint a Bul. Regele Ferdinand 29. sz. alól, i. évi augusztus 1-től kezdődőleg a Str. Consistoriului 28. (volt Baeder-gyári helyiségek) alá helyezi át. Telefon: 25—50, 25—51.

— Meghalt a börtönvagonban, Bucurestiből jelentik: A grivital állomás rendőrkivonatságát értesítették, hogy az ott időző börtönvagonban meghalt a husz évre itélet Pridan Mihály fegyenc. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Pridan súlyos tüdővészben szenvedett.

— Huszonegy kilós csukát fogott egy temesvári halász, Tudóstitónk jelenti: Reschi Ferenc temesvári műszerész Topieci község határában a Bégából egy huszonegy kiló és 1 méter 60 centiméter hosszú csukát fogott. A pompás halászsákmányt a szerencés halász kocsival szállította az állomásra és onnan vonatja vitte haza Temesvárra.

Magyar-spanyol kereskedelmi kamara létesült Barcelonában

Barcelona. (Rador.) Barcelonában magyar-spanyol kereskedelmi kamara létesült a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kimérvítésére.

— **FEGYVERTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!** Az aradi rendőrség a következő közleményt hozta nyilvánosságra: „Az aradi rendőrség az összes érdekelteknek tudomására hozza, hogy minden löfegyvert és ugynevezett „fehér fegyvert” augusztus 1-ig az aradi rendőrség M. O. N. T. Irodájában (31. számú szoba) a fegyvertartási engedéllyel együtt felülvizsgálás végett be kell mutatni. Mindazoknak, akik nem tartózkodnak a város területén, a családtagjaik révén kell eszközölniök. Akik az előírt időpontig nem jelentkeznek, a törvény vonatkozó szakaszában előírt büntetésben részesülnek. Az előírt időpontot nem hosszabbítják meg.”

— **Visszaélések Ingatlankönyv-vizsgálat címén.** Bucuresti. Bucuresti rendőrprefektúrája tudomást szerzett arról, hogy egyes illetéktelen egyének a rendőrség népesedési és ingatlankönyv ellenőrző osztályának nevében magánlakásokat keresnek fel és ott rendőrtisztekként óhajtának működni. A bucuresti-i rendőrprefektus felhívja a lakosságot, hogy amennyiben ilyen árendőrségi alkalmazott valahol jelentkeznek, azokat nyomban juttassák a hatóság kezére.

— **Megnyiták a belföldi fürdőhelyek.** Bucurestiből jelentik: A propagandaügyi minisztérium mellett működő nemzeti turisztikai hivatal közli, hogy az ország valamennyi fürdő és üdülőhelye megnyitott. A tartózkodási korlátozásokról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Rutének vajdája

Megírtuk hogy a magyar képviselőházban Teleki miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be a kárpátaljai vajdaság felállításáról. Az új vajdaság a kárpátaljai ruszin lakosság önkormányzati kerete lesz. Mint tudjuk, a kárpátaljai ruszinoknak már a trianoni békekötés önkormányzatot biztosított a felosztott Csehszlovák Köztársaság keretében, Prága egymást követő kormányai azonban kitértek a megvalósítás elől. Valami halvány önkormányzattétele akart lenni az ungvári főkörmányság, amely mellett a látszat kedvéért ruszin tartománygyűlés is működött, de a ruszinokat ez a megoldás távolról sem elégitette ki képviselőik utján szakadatlanul sürgették Prágában a teljes jogú önkormányzat megvalósítását. Rövid harcok után Kárpátalja tavaly visszakerült Magyarorszához és a magyar kormánytól szintén ígéretet kapott az önkormányzatra. Ezt az ígéretet kívánja most valóra váltani a kárpátaljai vajdaság felállításáról benyújtott törvényjavaslat.

Érdekes megemlíteni, hogy a magyarok történelmében már találkoztunk egy ízben rutén vajdával, János Zsigmond, az első erdélyi fejedelmi széppapjáról, Szapolyai Jánosról jegyezték fel, hogy Nagy Lajos király idejében is volt a rutének vajdája. Hatásköre azonban túlterjedt a mai Kárpátalja határain, mert Nagy Lajos Galliciát is meghódította ahol tudvalevőleg nagy számban élnek rutének, Szapolyai János (a legidősebb) Nagy Lajos egyik alvezére volt a galliai harcokban s ezek befejeztével őt nevezték ki első ízben a rutének vajdája méltóságára. A mostani magyar kormány tehát történelmi közigazgatási címet és keretet újít fel a kárpátaljai vajdaság felállításával.

— **Halálos fürdés Magyarpécskán.** Magyarpécskáról jelentik: Vasárnap, július 28-án Magyarpécskán a Marosban fürdött Has Petru 18 éves községbeli lakos, aki egy óvatlan pillanatban a mély vízbe került, elvesztette önmagát és pillanatok alatt a folyóba fulladt. Halálát sikerült néhány órával a halála után kigúgni. Az esetet a magyarpécskai csendőrség jelentette az aradi ügyészségnek, valamint azt is, hogy bűntény gyanúja az ügyben nem forog fenn. Az aradi ügyészség megadta a temetkezési engedélyt.

— **Párbaj — töltőtollakkal.** Rio de Janeiroból jelentik: Két fiatal diák biliárdozás közben kölcsönösen megsértette egymást. Bár a párbaj szigorúan tilos, úgy segítettek, hogy ha már a becsületükön ejtett foltot nem lehet vérrel lemosni, mossák le legalább tintával. Elhatározták, hogy a páros-viadalt a helyszínen, a kávéházi vendégek által vont gyűrűben mindiárt meg is vívják. Elővették töltőtollakat és tolhegyvel addig harcoltak, amíg arcuk és ruhájuk csupa tinta lett. A különös párbainak azonban mégis súlyos következményei voltak: a két fiatalembert vérmérgezés tünetei között szállították a kórházba.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerész, Str. Eminescu,
KÁRPÁTI gyógyszerész, Bul. Reg. Ferdinand
KOZSNYAI gyógyszerész, Piata Avram Iancu

Ujabb kiutasítások a petróleum-üzemek szabotázs-szervezkedésének nemzetközi bűnügyében

A Concordia (további három vezető-tisztviselőjét utasították ki az országból)

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium közli, hogy a román petróleumtermelés ellen tervezett szabotázsmozgalom miatt néhány nappal ezelőtt kiutasított tizenkét külföldi állampolgáron kívül, újabban még három külföldit szőlítottak fel az ország elhagyására. Mindhárman a Concordia társaság szolgálatában állottak.

A belügyminisztérium 27-én megjelent közleményének folytatásaképpen újabban a követ-

kezők voltak kötelesek elhagyni az országot a román állam területén megszerzett szabotázsban résztvett francia állampolgárok közül:

Léon Wenger mérnök, a Concordia kőolajipari vállalat igazgatója.

Pierre Boncenne, a Concordia tisztviselője és

Armand Lachapelle. A vizsgálatot folytatják.

Amerikai „protektorátus” alá kívánja helyezni az európai államok amerikai gyarmatait az USA kormánya

Havanna. (Rador.) A panamerikai kongresszus bizottságát kiűdött ki, amely Hull, az USA külügy államtitkárának elnöke alatt most dolgozza ki a határozati javaslatot. E javaslat az Amerikában lévő európai gyarmatoknak Interamerikai protektorátus alá leendő helyezésével foglalkozik. Guatemala és Argentína javaslatára a Malvin-szigeteket nem sorolják a protektorátus alá helyezendő európai gyarmatok közé. Elutasítotték Uruguaynak azt a javaslatát hogy az amerikai zárlatot három mérföldről 45 mérföldre emeljék fel a tengeri kikötők előtt. Ugyanezért Kuba javaslatát is elutasították, amelynek bizottsága azt kívánja, hogy kóhozzák el az amerikai kikötőkben lévő semleges hajókat, hogy azokat az inter-amerikai ellenőrzésre felhasználhassák.

Nagyarányu valuta- és értékcsempész bünszövetkezetet tett ártalmatlanná a bucuresti-i rendőrség

Aradi főszereplője van a nagyarányu bűnpernek — U fogássá! juttatták ki, illetve hozták az országba a vasúti kocsikban elrejtett pénzeket

Bucuresti. Alig néhány napja történt, hogy a bucuresti-i rendőrség leleplezett egy több tagból álló aranycsempész-társaságot, amelynek fő irányítói az Ernester-fivérek, azóta már az ilfovi ügyészség foglya. Az aranycsempészség szájai az egész országban szétágaztak és a rendőrség több napon át tartó nyomozás után fényt derített a nagyszabású ügyre.

Alig ültek el a nagyszabású aranycsempész-ügy által felkavart hullámok, a bucuresti-i rendőrség erkölcsrendészeti osztályának vezetője, Gheorghe Buzdugan, újabb, még nagyobb szabású ügyet leleplezett le

és alig 24 órai nyomozás után Bucuresti alvilágának legjelentősebb személyeit tartóztatta le és napvilágra hozta a nemzetközi szélhámosok kalandorfilmbe illő módszereinek és „működésének” minden részletét.

Az újabb ügy főszereplőjét Aradon is jól ismerik: DEUTSCH Aladár a többszörös miliomos, volt aradi és nagyváradi kereskedő, akinek az ország minden városában lázai és üzletei voltak és aki, a vád szerint, a zangster-banda működéséhez tulajdonképpen a tőkét gájtatta.

Deutsch Aladár ezúdszerint a bucuresti-i rendőrség fogdájában van és vele együtt várják az ügyészség letartóztatási végzését Max Mayer Scheuermann, Marcel Ellenbogen, Solomon Lupu, Sieghied Saraga, Regina Tanenbaum, Mitza Solomon, Weltmann Alexandru, Hollander Károly és Reischer Margaréta.

Az elfogottak ellen többféle vádpont került fel többek között az, hogy hónapokon keresztül valutát csempészték az országból ki és be, nagyértékű ékszerek titított közvevítésével foglalkoztak, utlevelet és egyéb okiratot hamisítottak és a hamis okmányokat felhasználták.

Mindegyik vádpont közül a legérdekesebb a valutacsempészesi ügy. A kitűnően megszervezett banda Budapest és Bucuresti között „bonvilitotta le a forgalmat”. Előbb úgy intézték, hogy valamelyikük magával vitte a valutát és az utlevél-néhézészeket úgy oldották meg, hogy 25 ezer leíért hamis adatokkal kitöltött utlevelet vásároltak valahol Csernovitzban, később azonban „jobb” és „biztosabb” megoldási módot agyaltak ki.

Bucurestiben felszálltak a nemzetközi gyorsvonatra és annak egy ugynevezett közvetlen kocsijába (az a vasúti kocsi amelyet nem kapcsolnak le sehol sem, hanem végig megteszi az utat Bucuresti—Budapest között) Bucuresti és Brassó között a félreeső tülke tükrét lecsavarták és ennek hátamögött be-

lyezték el a lelt, zlotvt, pengőt, dollárt, fontot, stb. Amikor a megbízott munkáját elvégezte, az első vonattal visszautazott Bucurestibe és a vasúti kocsi számát valamint érkezési idejét megtelefonálta a budapesti „meghízottnak”, aki viszont Szolokra utazott a vonat eé. Itt feltűnés nélkül felszállt és mire a vonat Budapestre érkezett „leleplezték” tökéletesen elvégezte sőt percek múlva már telefonbeszélésben „igazolta az összeg átvételét”. Volt eset természetesen, hogy Magyarországról küldték hasonló módon a pénzeket amint az „üzlet” megkívánta.

A második számú vádpont szintén érdekes: a briliáns-kereskedelem. Mint

Deutsch Aladár a kihallgatása alkalmával kijelentette, őt szétében-hosszában csak „Délkeleteurópa koronázatlan briliáns- kirávána” nevezték.

Amikor letartóztatták a bucuresti-i Regal kávéházban, mert üzleteit itt bonvilitotta le, holt pazar lakosztálya volt Bucuresti egyik legelőkelőbb szállodájában, az Ambassador Hotelben, alig néhány száz lelt találtak nála, de „titkáránál”, aki asztalánál ült és akit Weltmann Alexandrunak hívnak, több mint 70 ezer lelt találtak. Kiderült, hogy

a legutolsó briliáns-üzletet alig néhány nappal ezelőtt bonvilitották le”, amikor egy követ 700.000 leíért a Sora-társaság Steiner nevű igazgatójának adtak el míg ezelőtt egy másikat 650 ezer leíért bucsátottak áruba.

Deutsch Aladár, a kihallgatási jegyzőkönyv szerint, Amszterdamból kapta az értékeket, természetesen csempész-úton.

Hasonlóan érdekes „üzletet” bonvilitottak le Marcel Ellenbogen és társai, akik egy berlini urnak hamis igazolványokkal mint a Distributia-társaság megbízottainak adták ki magukat.

Ellenbogen, mint a Distributia „igazgatója” — erről igazolványa volt — Zürichben tárgyalt és ott több mint 2 000.000 lelt vett fel.

Ennek az üzletnek körülményei még tisztázatlanok. Mindenesetre nem érdektelen, hogy a Distributia átiratot kapott a svájci követségtől, hogy Ellenbogen nevű „igazgatójuk” 990 svájci frankkal, mintegy 32 ezer lelt adósa maradt egy ottani közlegyzőnek, akitől azért kérte ezt az összeget, mert cégének „átutalása” késett. Persze átutalásról szó sem volt és a pénz máig sem érkezett meg.

A bucuresti-i sajtó oldalas riportokban számol be a nemzetközi banda leleplezéséről s minden bizonnyal még újabb érdekes fordulatok várhatóak és kilátás van további letartóztatásokra is.

SPORT KÖZLÖNY

Az AAC csapata legyőzte az Astra együttesét és ezzel a Szabloczky oldboy-vándordíj élére került

A Szabloczky-Kupa harmadik fordulójának mérkőzései a szokásos élénk érdeklődés mellett zajlottak le az AAC sporttelepén. Az élre az AAC csapata került, amely nagy küzdelemben minimális arányban győzedelmeskedett az Astra felett. A Birók csapata lehangolta a Hakoah együttesét, az ATE legyőzte a Glóriát, az Unirea pedig a Crisana felett diadalmaskodott. A Szabloczky oldboy vándordíj állása a harmadik forduló után a következő:

1. AAC	3 2 1 - 5:2 5
2. ATE	3 2 1 - 6:3 5
3. Astra	3 2 - 1 4:2 4
4. Birók	3 2 - 1 18:7 4
5. Glória	3 1 1 1 4:5 3
6. Unirea	3 1 - 2 6:5 2
7. Crisana	3 - 1 2 3:13 1
8. Hakoah	3 - - 3 3:12 -

Szaniszló II. játszott az AAC csapatában

AAC—Fogarassy-üzem 4:4 (3:0)

Egyenlő erők nivós küzdelme fejlődött ki a barátságos mérkőzésen. Az AAC részéről Szaniszló (2), Wej és Matyók lőtték a gólokat, míg a Fogarassy-üzem góllait Igna (2) Ricsán és Nagy

Beszámolónk a mérkőzésekről:

AAC—Astra 1:0 (0:0). Biró: Jakab. A kapu előtt határozottabb csapat győzött Puskás góllal.

Birók—Hakoah 8:1 (5:0). Biró: Macean. Főlényes győzelem. Góllövők: Igna (3), Batrin (3), Barbu I. és Fritz, illetve Praszler.

ATE—Glória 3:1 (1:1). Az ATE jobban ki tudta használni a helyzetét és ezzel szerezte a két pontot. A Glória csatárai csak a kappufákat találták el. A győztes csapat góllait Balogh (2) és Weichert I. szerezték. A Glória részéről: Serban tizenegvesből volt eredményes. Biró: Macean.

Unirea—Crisana 4:0 (2:0). Biró: Feder. Az Unirea mindvégig fölényben volt és megérdemelten diadalmaskodott. A gólokat Theimler szerezte.

lőtték. Az AAC-ból Egressy és a góllövők váltak ki, míg a Fogarassy-üzem együttesében Mihai II kapus, Dehreczeni, Ricsán és Nagy II. voltak a legjobbak. Biró: Vogel.

A Camarasescu-kupaüzdelmek végső eredményei

Szombaton és vasárnap bonyolították le az AKE teniszszárván a rendező egyesület és Lupény teniszcsapata között a Camarasescu-Kupa mérkőzéseket. A versenyt 3:2 arányban nyerte a jó formában lévő, kitűnő Gáborral és a szintén rendkívül tehetséges Cosmovici-csal induló lupényi együttes. De az AKE egyre fejlődő fiataljai is kitétek magukért és méltó ellenfelei voltak a lupényieknek. Eredmények: Cosmovici—Szumerey 6:1, 6:1, 6:4. Gábor—Kardos 6:4, 8:6, 6:2. Wechsler, Szumerey—Gábor, Cosmovici 6:2, 2:6, 1:6, 7:5, 6:3. Gábor—Szumerey 3:6, 6:1, 6:1, 6:2. Kardos—Cosmovici 6:2, 4:6, 6:4. w. o. A verseny sima és zökkenésmentes megrendezése Zircher József sportigazgató érdeme.

Segesváron lesz az idei nyári ifjúsági labdarugó táborozás

Bucuressti. A labdarugószövetség elnökségének rendelkezése szerint az ezévi nyári ifjúsági tábor Segesváron állítja fel, melyet augusztus 10-én ünnepélyes keretek között avatnak fel és amelyben a kijelölt játékosok szeptember 1-ig fognak tartózkodni.

Ezévben már csak 33 játékost fognak meghívni a közös tanácskozásra és pedig elsősorban azokat, akik számításba jönnek a Jugoszlávia elleni mérkőzésre. A tábor játékosai közül egyenként egy nemzetit válogatottat és két tartalékcsoportot fognak alakítani és azokat fontosságuk sorrendjében szakadó fogja kiképezni.

Gróf Ödön nyerte a magyar folyambajnokságot

Budapest. Az ezévi magyar folyambajnokságot a Duna 9 kilométeres szakaszán rendezték meg 95 férfi és 21 nő részvételével, akik közül 31-en felelték a versenynek. Az egyéni sorírbajnokságot Gróf Ödön UTE nyerte meg fölényesen, végig vezetve, 55 p. 18 mp.-es idővel. A második, harmadik helyért adáz küzdelmet vívott Tájos FTC és Vörös MUE, végül is Tájos lett második 55 perc 40 mp.-cel, a harmadik Vörös, ideje 55 perc 46 másodperc.

Egyéni hölgybajnok Vámos lett 1 óra 02 perc 04 mp.-cel.

Az ötös férfi csapatversenyben az UTE győzött 47 ponttal. 2. MAC 48 ponttal, 3. Nemzeti TE 47 p. A hölgyek harmas csapatversenyében is FTC 9 ponttal, 2. MAC 18 p. 3. NSC 22 ponttal.

O UJ MAGASUGRÓ REKORDOT ALLITOTT FEL Tokióban a japán Alkima 202 cm.-rel. A régi Japán rekord 201 cm. volt.

O A PREDEALI ATLÉTIKAI KAROLY-KUPA VERSENYEKET augusztus 10—11-ik napjain rendezik meg Grigoriu zredes, Predeal polgármestere máris megterte intézkedéseit, hogy a magyar versenyei sikere felülmúlja az előzőket is.

O Egyéb mérkőzések eredményei. Fogarassy-üzem—USE 3:3 (3:2). Újszentannán játszották le a mérkőzést, amelynek góllövői Adelmann (2) és Ricsán, illetve Hettmann I. (2) és Hettmann II. Biró: Kovács. Törpemérkőzések: ATE—Unirea 7:0. AAC—Hakoah 5:0.

TEKESPORT

Fejlődő formában játszottak tekézőink

Vasárnap három egyesület rendezett egyéni versenyt és ugyiszólván valamennyi egyesület csapatversenyekben is alkalmat adott játékosainak erejük növelésére. Ugy az egyéni, mint a csapatversenyek, tekézőink egyre fokozódó fejlődéséről tettek tanúságot, mely körülmény a közelgő bajnokság nagyszerű küzdelmeire enged következtetni.

Az egyéni versenyzők különösen az AAC versenyén vívtak nagy harcot a helyezésekért, melyek csak többszörös holtverseny-rádobások után dőltek el, míg a Prieteni verseny résztvevőinek klaszsisát, a hatos tombolat elérte mezőny bizonyítást.

Nagy formában van a Fortuna reorganizált és megerősödött csapata és állandó jó formáját bizonyította a Metalurgistul idegen pályán elért jó eredményével. Jó eredményeket hozott a Transilvania hatos tornája is.

A PRIETENI EGYÉNI VERSENYÉN, mely tombola-rendszerű volt, élénk vetélkedés volt és az egész sereg négyes és ötös tájalon kívül hat tombola-eredményt értek el, kik között a rádobásban a következő sorrend alakult ki: 1. Strzalka (Priet.), 2. Miloszav (Priet.), 3. Párducz (Metal.), 4. Orbán (Priet.), 5. Böhm (Priet.), 6. Juhász (Priet.).

AZ AAC EGYÉNI VERSENYE nagy tömeget vonzott és tíz értékes fiztetéldíj jutalmazta a legjobbakat. A verseny győztese Bardocz (AAC) lett, ki egészen kivételes eredménnyel, 25 fával győzött. Második Vogel (ATE) 18 fával, 3. Wittmer (Priet.) 17 fa, 4. Horváth (AAC) 17 fa, 5. Auer János (AAC) 17 fa, 6. Wingeron (AAC), 7. Heidrich (AAC), 8. Török Pál (AAC), 9. Renyé (AAC), 10. Nagy Béla (Infr.), 11. Mezei Imre (AAC) valamennyien 16 fával.

METALURGISTUL—INFRAIREA 204:150. A Nagy Béla vendéglő versenypályáján lefolyt barátságos mérkőzésben a Metalurgistul ismét igazolta jó formáját és biztosan győzött a balszerencsés Infratirea ellen. A Metalurgistul a következő részeredményeket játszotta 52x48x50x54, míg az Infratirea menetei 36x17x44x53 voltak.

A TRANSILVANIA EGYÉNI VERSENYE is élénk küzdelmet váltott ki és a rádobások után a következő eredménnyel zárult: 1. Szendrőy II. (Fort.) 17 fa, 2. Ferenczy (Tric.) 16 fa, 3. Allár (Tric.) 16 fa, 4. Macean (Trans.) 15 fa, 5. Na-

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdők városában vizszakajia egészségét életkedvét.

Budapest

9 thermálfürdőjével (23°—74° C) 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros.

Budapest

világvárosi környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vizumkedvezmény. — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

FELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülhelvi Bizottságnál. Budapest. V. Vigadó-tér 3 sz.

dasky (Fort.) 15 fa, 6. Maurer (Tric.) 14 fa. A hatos csapatversenyben hat egyesületünk csapatai versengtek, igen jó teljesítménnyel és a sorrend a következő lett: 1. Infratirea (32x33x34x23) 112 fa, 2. Metalurgistul (23x30x33x24) 110 fa, 3. Tricolor (32x18x25x33) 108 fával.

A FORTUNA—PRIETENI EMLÉKZASZLÓ MÉRKŐZÉSEK első fordulója a Forró-vendéglő kettős versenypályáján folytak le és a pompásan játszó Fortuna respektábilis eredményekkel, nehezen behozható előnyt szerzett. Végig a nagyszerűen startoló Fortuna vezetőjét és 60x60x53x64-es menefeket játszva, 237:195 arányban győzött a több tartalékkal játszó és csak az utolsó menetben kijelítő Prieteni ellen, melynek részeredményei 44x47x34x70 voltak. A B) csapatok mérkőzését is a Fortuna nyerte 121:89 arányban. Nyolcas csapatok játszottak.

Rádióműsor

— Romániai műsorok. —

KEDD, JULIUS 30.

Bucuressti. Radio-Románia, 13: Időjelzés, kulturális hírek, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, művészeti, sport és különféle közlemények. 13.15: Maria Lăufărelu énekel kíséri Ion Rugină cigányzenekara. 13.35: Wurzlinger orgona- és harmónika lemezei. 14: Hírek. 14.30: Pfizner. Reznike és Siegfried Wagner nyitányai és preludiumai lemezek. 15: Közlemények.

Radio-Románia, 19.50: Hírek magyarul.

Bucuressti. Radio-Románia, 20: Időjelzés. A klasszikus Róma kormányzósa N. I. Herescu tanár előadása. 20.15: Zina Săvescu operaáriákat énekel. 20.40: Hírek. 21: A rádió szimfónikus zenekara népi zenét ad elő. 22: Hírek, sportközlemények. 22.20: Hírek külföldre németül, olaszul, franciául és angolul. 22.40: Gabriela Augustin énekel. 23: Beethoven szonáta. 23.25: Journet, Pertile és Schlusnuss lemezei.

Budapest, 13.10: Lemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Jazzzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákélet. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Cigányzene. 18.55: Felolvasás. 19.15: Zenekari hangverseny. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Bécsi zenehangverseny. 20.45: Előadás. 21.15: Zongorahangverseny. 21.45: Hangjáték. 22.40: Hírek időjárás-jelentés. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Strauss: Don Quichotte. 1.05: Hírek.

Belgrád, 18.45: Népdalok. 19: Felolvasás. 19.20: Lemezek. 20.20: A nemzet órája. 20.40: Zenekari hangverseny. 21.10: Négyes. 22: Szórakoztató zene. 22.40: Hírek. 23: Lemezek. 23.40: Hírek.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csak a Nemzet Pártjának tagjai vehetnek részt a Kereskedelmi Kamarák vezetőségében

Bucuresti. (Rador.) A kereskedelmi kamarák szövetségének rendeletére 1940. július 31-ig egybe kell gyűjteni azokat az adatokat, melyek a kamarák vezető bizottsági tagjainak a Nemzet Pártjába történt beiratkozására vonatkoznak. Azokat akik nem iratkoztak be a Nemzet Pártjába 1940. augusztus 1-én törlik a vezető bizottságok tagjainak sorából.

Az aradi céhek a munkakamara közvetítésével megkapták a munkaügyi minisztérium rendelkezését, amelynek értelmében a jövőben a cé-

hek vezetőségében zsidók nem foglalhatnak helyet. Ennek az intézkedésnek megfelelően több cég így a temestartományi magántisztviselők céhének aradi tagozata összehívta a vezetőséget és a vezetőségi ülésen közölték a vezetőség zsidó vallású tagjaival, hogy megbízatásuk a fenti miniszteri rendelkezés értelmében megszűnik, tekintettel arra, hogy a szakmai testületek élen csak olyan személyek állhatnak, akik egyben a Nemzet Pártjának is tagjai.

Szállítási nehézségek és árszínvonal-különbség miatt csökkent az állatkivitel

Az élőállatkivitel — szakkörökből nyert tájékoztatás szerint — az utóbbi két hónap folyamán érezhetően csökkent. Amióta a háború a Földközi-tengerre is áttért, csak Németország és a német protektorátusok területére folyik kivitel, a német kontingensek azonban kimerültek. Targyalások indultak a kiviteli keret kiszélesítésére, de a nemzetgazdasági minisztérium a helyzet tisztázásáig csak kisebb tételekre ad kiviteli engedélyt. Jelesleg heti 300—320 darab hizott ökröt és 10—15 vagon sertést szállítanak Németországba, illetve a protektorátusok területére. Ezenkívül Olaszországba megy heti 4-5 vagon

hizottsertés.

Az exportőrök a szállítás technikai akadályai mellett a kivitel csökkenésének másik okát abban látják, hogy a belföldi — állandóan váltakozó — piaci árak magasabbak a német vagy olasz piacokon elérhető áraknál és a kivitel nem rentabilis. A hízaladók viszont a magas terményárakra hivatkoznak. Szakkörök véleménye szerint egyrészt az állathizálás másrészt a kivitel fellendítése érdekében sürgősen szükséges volna a termény, illetve hizott élőállatárakat a kiviteli piacokon elérhető árakkal — akár kormányintézkedéssel is, — összhangba hozni.

Hivatalos ár- és minőség-meghatározás rendszere alá vonták a szappant

Amint már röviden megírta az Aradi Közlöny, a nemzetgazdasági minisztérium a szappan kereskedelmi forgalmával kapcsolatosan is rendszabályokat léptetett életbe egy az árszínvonal, mint a minőségi meghatározás vonatkozásában. Temestartomány királyi székfőnöke most keltatta el Aradváros vezetőségéhez a minisztérium vonatkozó rendelkezését, amely négy csoportba osztja a szappanféléket és a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A 35—45 százalékos zsírsavtartalmú mosószappan hivatalos gyári ára 36 lei kilogramonként, ugyanez kicsinyben az egész ország területére 42 lei. A 45—60 százalékos zsírsavtartalmú mosószappan ára 41, illetve 48 lei. A 60—75 százalékos zsírsavtartalmú nem illatosított, csomagolatlan mosószappan ára 62 és 72 lei, az ugyancsak 60—75 százalékos zsírsavtartalmú illatosított, csomagolatlan mosószappan gyári árát pedig 70 leiben, illetve 52 leiben határozta meg a minisztérium. A gyári ár mellett a nagybani vásárló fizeti a számlabélyeg és a kétszázalékos nemzetvédelmi illetéket. A kicsinybani vásárlót a kétszázalékos nemzetvédelmi bélyeg összege terheli.

Tilos olyan szappanféléket forgalomba hozni, amelyeknek zsírsavtartalma csoportonként kevesebb az előírtnál. Ugy a szappangyárak, mint a kister-

melők kötelesek a polgári lakosság számára forgalomba hozott gyártmányuknak legalább 90 százalékát az előírt arányban elkészíteni.

Ugy a nagy-, mint a kiskereskedők kötelesek mindenkor kellő mennyiségben raktáron tartani a fenti arányban elkészített szappanféléket. Az előadási ár semmiképpen sem lehet nagyobb a hivatalos árnál. Kivételt képeznek azok a szappanfélék, amelyek a megfelelő zsírsavtartalomnál nagyobb mennyiséget tartalmaznak. Kivontat a maximálás alól a minisztérium a kókuszdióból készített szappanokat, a folyékony szappant, a mosóport, kálium-, szappant és borotvaszappant.

Ezek a szappanfélék azonban a polgári lakosság számára gyártott összmennyiséghez viszonyítva nem haladhatják meg a 20 százalékot. A gyárak és kicsinyben előállítók felelősek a szappan minőségéért. Minden darab szappanba be kell vésni az előállító gyár elnevezését és augusztus 1-től csak az előírt zsírsavtartalommal lehet szappant gyártani.

A nemzetgazdasági minisztérium a szappanárak ellenőrzésével kapcsolatban körrendeletet küldött az árügyek ellenőrző hatóságokhoz, hogy minden esetben közzétesse kihágási jegyzőkönyvet amennyiben megállapítást nyer, hogy a hivatalos áraknál drágábban történt szappaneladás, vagy hogy nem szolgáltak ki szappanféléket.

A Petrol Block másolatok kibocsátását kéri a tulajdonát képező, külföldön zárolt 300.000 darab IRDP részvényről

A Petrol Block S. A. R. németérdekelt-ségű petroleum vállalat tulajdonát képező az I. R. D. P. petroleumvállalat részvénytőkéjének mintegy 25 százaléka vagyis cca 300.000 drb. részvény. Ezt a pakettet a Petrol Block régebbi vezetősége átadta a Siper párisi holdingtársaságnak, amelynek jelentős érdekeltsége volt a Petrol Block-nál is.

A múlt év őszén hozott törvény értelmében, — amint ismeretes — holdingtársaság nem lehet hadianvaggyártással foglalkozó romániai vállalat részvényese és az ilyen társaságok birtokában lévő zárolt részvények helyett a belföldi részvénytulajdonosok másolatok kibocsátását kérhetik az illető vállalatától. E törvény alapján a Petrol Block az I. R. D. P.-től a Siper birtokában lévő 300.000 darab I. R. D. P. részvényről másodpéldányok kibocsátását kérte.

— ARADON VEGYVIZSGÁLIK A NÉMETORSZÁGBA IRÁNYULÓ BORSZÁLLITMÁNYOKAT. A földművelésügyi minisztérium úgy rendelkezett, hogy július huszadikától kezdődően az aradi katonai körház mellett működő vegyvizsgáló állomást bizza meg a Németországba exportálandó bormennyiségek vegyvizsgálatával.

— Cégváltozás az S. A. Comerciala a Agriculturilor din Arad aradi cégnél. Telek Béla, Teleki Ernő, K. Balogh Ferenc és Markovits Kálmán igazgatói tagságát és cégvezetési jogosultságát a törvényszék törölte.

— Számla kiállítására akariák kötelezni a közvetítő kertészeket. Az aradmegyei prefektúrán keresztül most érkezett meg a városi gazdasági hivatalhoz az országos árellenőrző bizottság leirata, amely utasítást tartalmaz az árak ellenőrzéséről. Közül az országos árellenőrző bizottság leirata: kérték a nemzetgazdasági minisztériumot, engedélyezze, hogy a közvetítő kertészek, akik főzélékféléket hoznak a piacra, kötelesek legyenek számlát kiállítani. Addig is, míg a minisztérium véglegesen dönt a kérdésben, közigazgatási úton lehet kötelezni az érdekelteket, hogy csak abban az esetben engedjék meg a vidéki árusoknak a városokba való árufelhozatalt, ha a származási helyi községi előjárás igazolja az áru eredetét. Az illetékes szervek ellenőrizhetik ezeket a jegyzőkönyveket.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Bucuresti-i lapjelentések szerint a nemzetgazdasági minisztérium legutóbb megjelent rendelete, amely a felvágottfélék készítésére, árára és forgalmáhozatalára vonatkozik, bizonyos áremelésekre adott alkalmat egyes nagyvállalkozóknak. A tekintélyes áremelést akkor hajtották végre — írják a bucaresti-i lapok — amikor a hústalan napokkal kapcsolatosan erősen megnőtt a felvágott-fogyasztás.

Az egész ország területén gyenge hozamot ígér a szőlőtermelés. Ami a fajborokat illeti, a termés nem haladja meg előreláthatólag a 10.000 vagon.

A pénzügyminisztérium ismételtan felhívta a közönség figyelmét arra, hogy július 30-án lejár az adóamnesztia végső határideje.

Bucuresti városvezetősége rendeletet adott ki, amellyel — a legutóbbi huszafogyasztási rendelkezések alapján — szabályozza a bucaresti-i husárakat.

A nagyváradi Árkamizáló bizottság a ükka vagononkénti árát 10.975 leiben, a cserfa vagononkénti árát 11.805 leiben maximálta. Az árak eb telep értendők.

A Román Telefonszolgálat az igazgatóságba kooptálta Călcău Mircea volt nemzetgazdasági minisztert, akit az igazgatóság elnökévé választották meg.

A belügyminisztérium rendelkezése értelmében a községi hatóságok által a közlejtérmelőtársaságok részére bérbeadott területek bér szerződését egy évvel meghosszabbítják és ugyanakkor a már lejárt szerződésekre kiírt árleltéseket megsemmisítik. A meghosszabbított szerződés tartamára megállapított bér a közlejtérmék drágulásával arányosan emelkedik.

Most jelent meg a Monitorul Oficialban a nemzetgazdasági minisztérium rendelete, amely Bucuresti tüzfűtélátjáról és a tüzfűtélárak szabályozásáról intézkedik, amelyet már ismertettünk. A rendelet nyolcadik szakasza értelmében az 50 alkalmazottnál több dolgozó kereskedelmi és ipari vállalatok kötelesek sürgősen gondoskodni, hogy 1940. októberének végéig megtörténjen a teljes tüzfűtélkészlettel való ellátás.

A Monitorul Oficial rendeletet közöl, amelynek értelmében a pénzügyminisztérium a behajtási és H. zefést pénzügyigazgatóságok pénztárainak várható és állandó ellenőrzésére külön szervezetet létesített.

— Adatgyűjtés a közszükségleti cikkekben mutatkozó hiányokról. Aradváros gazdasági igazgatóságára átirat érkezett az országos ellátási kormánybiztosságtól. Az átirat részletes kimutatás közlését kéri azokról az elsőrendű közszükségleti cikkekről (buza, cukor tengeri gyapot éolaj s.b.) amelyekben hiány mutatkozik.

— A MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁLTOK MUN. KAERŐSZÜKSÉGLETE ÉS AZ ÁLLATVÁSÁROK Temestartomány királyi székfőnöke átirattal fordult Aradváros vezetőségéhez és felhívta a figyelmét arra, hogy a katonai célokat szolgáló szarvasmarhaveszélésokról figyelembe kell venni azokat a szükségleteket amelyek a mezőgazdasági munkálatok elvégzésénél és általában a termeléssel kapcsolatosan mutatkoznak. Olyan esetekben, amikor felsőbb hatóság intézkedése szükséges, vagy amikor panaszok merülnek fel, az ügyet az országos ellátási főkörménybizottság elé kell terjeszteni.

— A temesvári Gyapjúipar közgyűlése új igazgatóságát választotta. A temesvári Gyapjúipar Rt. rendszeres évi közgyűlésén az 1939. december 31-én lezárt mérlegét, veszteség- és nyereségszámlát egyhangúlag tudomásul vette és az igazgatóságnak valamint a felügyelőbizottságnak a felmentést megadta. A közgyűlés a részvénytársaság elnökévé dr. Victor Valcovici-t, alelnökké pedig Antoniu Mocsonyi-t és Hatvany Pál administrateur deleguet választotta meg. Az igazgatóságba beválasztottak Octav Uliea, Victor Dimitriu, Costea Nicolae, Predescu Lălian dr. Iuliu Coste, dr. Grozic Felix, Gheorghe Domasneanu tábornok, N. Badescu-Rosiori, Oprea August, míg a felügyelőbizottságba Stefan Bungoceanu, Liviu Lazar és Sabiu Evutianu.

A Consum legújabb száma a bucaresti-i főszte működésének első félévi munkájáról számol be és kimutatja, hogy június 30-ig a nemzetközi politikai események hatása nem annyira az árfolyamok lemorozkodásában, mint inkább a forgalom csökkenésében mutatkozott. A német-román gazdasági kapcsolatok kimérvítésének eredményeképpen újabb érdekeltséget vállalt a német tőke mezőgazdasági ipari vállalatok alapításokban. Szakmai információk alapján ismerteti a Consum, hogy miért esett vissza előállítókivitelünk. Az olasz tőke újabb a román utépitővállalatoknál vállalt érdekeltséget. Strat Gheorghe nemzetgazdasági miniszter az ipar és kereskedelem vezető tényszóit a termelés zavartalan folytatására hívta fel nagyváradi beszédében Hatvanmillió lei részvénytőkével új petroleumterületek feltárasára belföldi tőkés vállalatot alapítottak. A gazdasági élet minden eseményéről első forrásból tájékoztatja a Consum. Kérlek ingyen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Regina Maria, 48.

